

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ОБЛІК І ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ»
Практикум
для студентів спеціальності «Облік і аудит»
усіх форм навчання

Укладачі:

Лабунська С.В.
Прокопішина О. В.

Відповідальний за випуск

Пилипенко А. А.

Харків, ХНЕУ, 2012

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку

Протокол № 11 від 01.07.2011 р.

«Облік і техніка проведення зовнішньоекономічних операцій». Практикум для студентів спеціальності “Облік і аудит” усіх форм навчання / Укл. С. В. Лабунська, О. В. Прокопішина. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2012. - 80 с. (Укр. мов.)

Подано завдання для виконання на практичних заняттях з метою набуття та закріплення практичних знань та навичок за тематичним планом згідно робочої програми навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

© Харківський національний
економічний університет

© Лабунська С. В.
Прокопішина О. В.
2012

Вступ

Використовуючи особливості економічного й геополітичного положень України все більше підприємств – суб'єктів господарської діяльності – останнім часом стають учасниками зовнішньоторговельних операцій. Робота бухгалтера на підприємствах – суб'єктах зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) – усе більше вимагає додаткових знань в області ЗЕД, специфіки відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку, вміння працювати з основними нормативними документами міжнародного права і господарського права України.

Багато вітчизняних підприємств проводять операції з купівлі та реалізації валюти на міжбанківському валютному ринку України, укладають і виконують експортні та імпорتنі контракти, договори зовнішньоекономічного бартеру, лізингу, комісії, консигнації, є виконавцями або замовниками послуг з переробки давальницької сировини.

Порядок здійснення таких операцій у сфері ЗЕД, правила оформлення відповідних документів, а також схеми бухгалтерських проводок з відображення цих господарських операцій, формування доходу і витрат для цілей визначення оподаткованого прибутку розглядаються в ході викладу лекційного матеріалу. З метою закріплення знань, отриманих на лекціях, передбачається виконання практичних завдань, що наведені в запропонованому посібнику.

Мета завдань – вивчити порядок здійснення та відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю торгових і промислових підприємств. За темами наведені завдання та їх послідовність відповідають робочій програмі навчальної дисципліни “Облік і техніка проведення зовнішньоекономічних операцій” для студентів спеціальності «Облік і аудит» денної форми навчання.

У процесі виконання завдань студенти можуть зіткнутися з труднощами, викликаними специфікою відображення господарських операцій зовнішньоекономічної діяльності в обліку. Для їхнього подолання рекомендується звернутися до посібника «Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності» [5], а також до літератури, що наведена наприкінці видання.

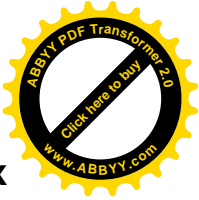
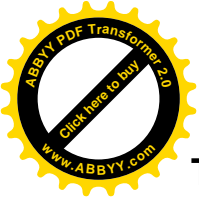
Модуль 1. ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ І ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

Тема 1. Особливості проведення операцій в іновалюті суб'єктами підприємницької діяльності України

Нормативно-правову базу зовнішньоекономічної діяльності підприємств, установ і організацій України складають Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р., Митний кодекс України № 92-IV від 11.07.2002 р., Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" № 959-XII від 16.04.1991 р., Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.1994 №185/84-ВР, Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» №15-93 від 19.02.1993 р. та інші законодавчі акти. Відображення в обліку операцій суб'єктів ЗЕД здійснюється відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.1999 р., Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затвердженого наказом Міністерства фінансів України №193 від 10.08.2000 р., Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999р., Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р.

Питання для обговорення

1. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами підприємницької діяльності України
2. Способи регулювання правових відносин між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.
3. Порядок отримання ліцензій на здійснення експорту (імпорту) товарів.
4. Порядок акредитації суб'єктів ЗЕД регіональними митними органами.
5. Позитивні та негативні аспекти різних форми розрахунків, що застосовуються у міжнародній торгівлі.

Тема 2. Порядок укладення та виконання зовнішньоекономічних контрактів

Зовнішньоекономічна діяльність українських суб'єктів реалізується шляхом укладання угод і здійснення правочинів, при цьому формуються відносини між українськими на іноземними суб'єктами господарювання.

Зовнішньоторговельним операціям притаманні дві істотні ознаки. Це, по-перше, наявність іноземного контрагента й, по-друге, **їх змістом є операції, що згідно до чинного законодавства є видами зовнішньоекономічної діяльності.**

Суб'єкти ЗЕД можуть проводити зовнішньоекономічні операції як прямо, так і із залученням посередників. Посередництво в міжнародній торгівлі включає значне коло послуг, таких як, пошук закордонного контрагента, підготовка й укладання угоди, кредитування сторін і надання гарантій оплати товару покупцем, здійснення транспортно-експедиторських операцій і страхування товарів при транспортуванні, виконання митних формальностей, проведення рекламних заходів щодо просування товарів на закордонні ринки, здійснення технічного обслуговування та проведення інших операцій.

Питання для обговорення

1. Вільні економічні зони: поняття, види, порядок створення.
2. Перспективи та проблеми міжнародного офшорного бізнесу.
3. Посередники у зовнішньоекономічній діяльності: види і доцільність залучення.

Завдання 2.1

Заповніть табл. 2.1 використовуючи наступні альтернативи:

- 1) брокер, комісіонер, дистриб'ютор, торговельний агент;
- 2) комітент, експортер або імпортер, експортер, принципал;
- 3) представляє принципала та іноді укладає угоди, укладає угоди, сприяє укладанню угоди, купує товар;
- 4) замовника, принципала, свого імені;
- 5) замовника, комітента, принципала, діє за свій рахунок;

6) доручень, договорів купівлі-продажу;

7) оплата винагороди та непередбачених витрат, приймання замовлення, надання документації, кредиту та покриття витрат на рекламу, оплата утримування консигнаційного складу;

8) принципалом, посередником, комісіонером з урахуванням верхньої та нижньої меж ціни, замовником

9) за умовою договору купівлі-продажу, протягом певної кількості днів після продажу, відсоток від нетто-суми, одержуваної принципалом, обумовлений відсоток від суми продажів;

10) у продавця, у комітента до передачі товар кінцевому покупцеві, у принципала постійно, до моменту продажу товару клієнтові, у посередника.

Таблиця 2.1.

Основні характеристики посередницьких операцій у зовнішній торгівлі

Характеристика	Брокерські операції	Агентські операції	Операції з перепродажу	Операції комісії
1. Назва посередника				
2. Назва сторони, яку представляє посередник				
3. Дії посередника				
4. Посередник діє від імені				
5. Посередник діє за рахунок				
6. Відносини на основі:				
7. Обов'язки сторони, яку представляє посередник				
8. Встановлення продажної ціни:				
9. Оплата за товар				
10. Право власності на товар				

Тема 3. Особливості організації і задачі обліку в зовнішньоекономічній діяльності

Принциповою особливістю в обліку операцій в іновалюті є те, що під час первісного визнання вони відображаються у валюті звітності шляхом перерахування суми в іноземній валюті з застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції, тобто на дату визнання активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат.

Незалежно від валюти розрахунків і платежу облік операцій в українського резидента ведеться в гривневому еквіваленті, так само як і фінансова звітність підприємства.

Для включення у фінансову звітність вартості валютних цінностей підприємства, що відображена в монетарних статтях (заборгованості, погашення якої передбачається в грошовій формі) застосовується принцип їхнього відображення за фактичною вартістю, тобто їх вартість повинна бути оцінена на дату складання звітності за фактичним валютним курсом на цю дату.

Для цього потрібно здійснити перерахунок монетарної статті за валютним курсом на останню дату звітного періоду, що приводить до виникнення курсових різниць. При відображенні в обліку і звітності немонетарних статей балансу застосовується принцип історичної вартості, тобто немонетарні статті в обліку не переоцінюються у випадку зміни валютного курсу; курсові різниці за такими статтями не розраховуються.

Згідно П(С)БО № 21 для перерахування бухгалтерських доходів, витрат і руху коштів за місяць слід застосовувати середньозважений валютний курс. Цей курс розраховують як відношення суми добутків величин курсів НБУ і кількості днів їхньої дії у звітному місяці до кількості календарних днів цього місяця.

Питання для обговорення

1. Порядок переміщення валюти України, іноземної валюти, банківських металів, платіжних документів і інших банківських документів і платіжних карток через митну різницю України.
2. Штрафні санкції за порушення валютного законодавства.
3. Особливості переговорів з нерезидентами та укладення зовнішньоекономічних контрактів

Завдання 3.1

Курси національної валюти до долара США за місяць представлені в табл. 3.1. Використовуючи методику, наведену в П(С)БО № 21 «Вплив зміни валютних курсів», розрахуйте середньозважений валютний курс для цілей бухгалтерського обліку.

Таблиця 3.1

Динаміка валютного курсу

Період	Курс НБУ, грн./євро	Період	Курс НБУ, грн./євро
01.10 –10.10	10,535	01.11 –05.11	10,605
11.10 –16.10	10,528	06.11 –09.11	10,590
17.10 – 20.10	10,509	10.11 –15.11	10,595
25.10 –26.10	10,610	16.11 –25.11	10,608
27.10 –31.10	10,600	26.11 –30.11	10,495

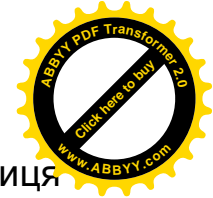
Тести

1. У якій валюті ведеться облік і складається фінансова звітність на українських підприємствах, що здійснюють розрахунки з іноземними партнерами в іноземній валюті:

- а) у валюті розрахунку, що зазначена в контракті;
- б) у доларах США;
- в) у євро;
- г) у гривневому еквіваленті, розрахованому за курсом МВРУ;
- д) у гривневому еквіваленті, розрахованому за курсом НБУ.

2. Монетарні статті балансу – це:

- а) статті балансу про дебіторську чи кредиторську заборгованість підприємства, що будуть погашені коштами;
- б) статті балансу про кошти, а також про такі активи і зобов'язання, що будуть отримані чи оплачені у фіксованій (чи визначеній) сумі грошей або їхніх еквівалентів;
- в) статті балансу, в яких міститься інформація про валютні цінності підприємства чи розрахунки, що будуть здійснені в іноземній валюті;
- г) статті балансу про кошти підприємства, отримані в іноземній валюті, переведені у валюту звітності за валютним курсом на дату складання балансу.

3. Згідно П(С)БО № 21 під курсовою різницею розуміється різниця між:

- а) курсом купівлі і продажу іноземної валюти, перерахованої в гривневий еквівалент за валютним курсом на дату здійснення валютної операції;
- б) курсами Міжбанківського валютного ринку України і Національного банку України;
- в) оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

4. Балансова вартість немонетарних статей при складанні фінансової звітності визначається за:

- а) історичною вартістю;
- б) фактичною вартістю на дату складання звітності.

5. Курсові різниці відображаються у формі фінансової звітності:

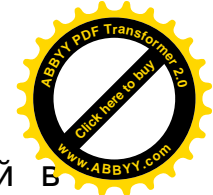
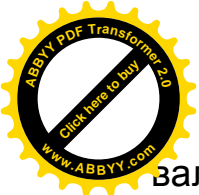
- а) в балансі підприємства (форма № 1);
- б) у звіті про фінансові результати (форма № 2);
- в) у звіті про рух коштів (форма № 3);
- г) у звіті про власний капітал (форма № 4).

6. У якому випадку можливі розрахунки між підприємствами – резидентами України – в іноземній валюті:

- а) у випадку наявності індивідуальної ліцензії НБУ на проведення операцій в іноземній валюті хоча б в одного з партнерів;
- б) у випадку наявності індивідуальної ліцензії НБУ на проведення операцій в іноземній валюті в обох партнерів;
- в) якщо розрахунки між резидентами проводяться в безготівковій формі;
- г) розрахунки між суб'єктами господарської діяльності – резидентами України – в іноземній валюті заборонені.

Тема 4. Особливості роботи резидентів з валютними коштами.

З метою впорядкування правил роботи з іноземною валютою і поліпшення організації розрахунків між суб'єктами ЗЕД Постановою Правління НБУ від 04.02.98 р. № 34 затверджений Класифікатор іноземних валют та банківських металів. Відповідно до цього Класифікатора іноземні валюти, що використовуються для здійснення платежів по міжнародних операціях, діляться на три групи: вільно конвертовані валюти, які широко використовуються для здійснення платежів за міжнародними операціями та продаються на головних

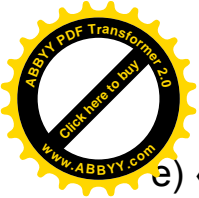
валютних ринках світу і дозволяються для здійснення інвестицій в Україну, та банківські метали (1 група), вільно конвертовані валюти, які широко не використовуються для здійснення платежів за міжнародними операціями та не продаються на головних валютних ринках світу (2 група) та неконвертовані валюти (3 група).

Питання для обговорення

1. Рахунки у банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття і роботи.
2. Поточні торгові та неторгові операції у іноземній валюті: сутність, види, цілі розмежування.

Тести

1. Для відкриття поточного рахунка в іноземній валюті в одному з уповноважених українських банків підприємство-резидент:
 - а) повинне одержати індивідуальну ліцензію НБУ на здійснення операцій в іноземній валюті;
 - б) повинне надати довідку про реєстрацію як учасника ЗЕД у митному органі за місцем його реєстрації;
 - в) може прийняти рішення за своїм розсудом.
2. Для роботи з різними валютами підприємству досить відкрити один рахунок в іноземній валюті:
 - а) так;
 - б) ні;
 - в) не завжди.
3. У випадку відкриття поточного рахунка в іноземній валюті в тому ж банку, в якому відкритий гривневий рахунок, підприємство повинне представити в банк наступні документи:
 - а) заяву на відкриття рахунка;
 - б) завірену нотаріально копію статуту підприємства;
 - в) завірену нотаріально копію посвідчення про державну реєстрацію;
 - г) картку зі зразками підписів і печатки підприємства, завірені нотаріально;
 - д) копію документа, що підтверджує прийняття на облік суб'єкта як платника податків за місцем його реєстрації;

е) «а» і «г» .

4. Скільки рахунків в іноземній валюті може мати українське підприємство?

а) один;

б) два;

в) кількість рахунків регламентована ліцензією НБУ;

г) кількість рахунків не обмежена.

Тема 5. Облік операцій підприємства на МВРУ

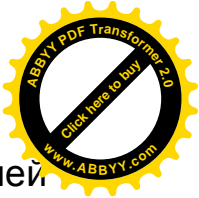
Валютні засоби реалізуються уповноваженим банком за дорученням клієнта за міжбанківським курсом, що склався на дату проведення операції (за курсом МВРУ). Цей курс відрізняється від курсу НБУ, за яким валютні кошти значаться на обліку в резидента.

Порядок відображення в обліку операцій із продажу іноземної валюти на МВРУ представлений у табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Загальна схема відображення в бухгалтерському обліку реалізації іноземної валюти на МВРУ

Зміст операції	Дебет	Кредит
1. Перераховано кошти в іноземній валюті для реалізації на МВРУ	334	312
2. Зарахована на поточний гривневий рахунок сума, отримана від реалізації валюти	311	711
3. На дату одержання коштів у гривнях за продану валюту відображена курсова різниця:		
а) позитивна	334	714
б) негативна	945	334
4. Списано вартість реалізованої валюти	942	334
5. Нараховано комісійну винагороду банку за проведення операції з продажу валюти на МВРУ	942	685
6. Відображено сплату комісійної винагороди	685	311
7. Віднесений на фінансовий результат доход від реалізації валюти	711	791
8. Віднесена на фінансовий результат курсова різниця:		
а) позитивна	714	791
б) негативна	791	945
9. Списані на фінансовий результат собівартість реалізованої валюти і витрати на сплату комісійної винагороди банку	791	942

Різниця між обліковою вартістю реалізованої валюти, що для цілей бухгалтерського обліку визначається шляхом перерахування іноземної валюти в грошову одиницю України за курсом НБУ на дату продажу іноземної валюти, включаючи витрати, пов'язані з продажем іноземної валюти, та виручкою від реалізації валюти, що отримана в гривневому еквіваленті за курсом МВРУ на дату реалізації, і складає фінансовий результат від продажу валюти.

Згідно П(С)БО № 21 придбана іноземна валюта оприбутковується за курсом НБУ на день її зарахування. При цьому виникають витрати (доходи), пов'язані з різницею між курсом купівлі валюти на МВРУ і курсом НБУ на дату зарахування, які відносяться до інших витрат (доходів) операційної діяльності. Порядок відображення в обліку операцій по придбанню іноземної валюти представлений у табл. 5.2.

Таблиця 5.2

Загальна схема відображення в бухгалтерському обліку придбання іноземної валюти на МВРУ

Зміст операції	Дебет	Кредит
1. З гривневого рахунка підприємства перераховані кошти для купівлі валюти	333	311
2. На валютний рахунок зарахована іноземна валюта	312	333
3. Нараховані витрати при проведенні операції по купівлі валюти на МВРУ	92	685
4. Відображено оплату нарахованих витрат	685	333
5. Відображена різниця між фактичним курсом купівлі та курсом НБУ, що застосовувався для обліку валюти:		
а) позитивна (курс НБУ перевищує курс МВРУ)	333	719
б) негативна (курс МВРУ перевищує курс НБУ)	949	333
6. Віднесені на фінансовий результат адміністративні витрати	791	92
7. Віднесена на фінансовий результат різниця між курсами МВРУ і НБУ при оприбуткуванні валюти:		
а) позитивна	719	791
б) негативна	791	949

При здійсненні операцій з придбання валюти банк одночасно стягує не тільки вартість валюти, що купується, але й суму комісійної винагороди за проведення такої операції, яка виплачується в гривнях.

Питання для обговорення

1. Яким чином відображається в обліку придбання та реалізація валюти на МВРУ?
2. Які особливості формування доходів та витрат у податковому обліку при реалізації та придбання іноземної валюти?
3. Які особливості оформлення українськими підприємствами - суб'єктами ЗЕД платіжних доручень в іноземній валюті?

Завдання 5. 1

10 вересня на поточний рахунок в іноземній валюті українського підприємства «ЄГЕР» надійшла виручка від реалізації товарів на експорт у сумі 20 000 дол. США. Було прийняте рішення щодо реалізації 10 % надходжень; гривневий еквівалент реалізованої валюти був зарахований на поточний рахунок підприємства 12 вересня. Комісійна винагорода банку склала 0,2% від суми реалізації. Потрібно відобразити операції підприємства в бухгалтерському обліку (табл. 5.4), використовуючи курси валют, наведені в табл. 5.3.

Таблиця 5.3

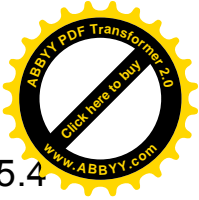
Динаміка валютного курсу

Дата	Курс НБУ, грн./дол.	Курс МВРУ, грн./дол.
10 вересня	7,20	7,54
12 вересня	7,21	7,56

Таблиця 5.4

Журнал реєстрації операцій з реалізації іноземної валюти на МВРУ

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	2	3	4
Зараховано виручку на поточний рахунок підприємства			
Перераховано кошти в інвалюті для реалізації на МВРУ			
Зарахована на поточний гривневий рахунок сума, отримана від реалізації валюти			
На дату одержання коштів у гривнях за продану валюту відображена курсова різниця			
Списано вартість реалізованої валюти			

1	2	3	4
Нараховано комісійну винагороду банку за проведення операції з продажу валюти на МВРУ			
Відображено сплату комісійної винагороди банку			
Віднесений на фінансовий результат доход від реалізації валюти			
Віднесена на фінансовий результат курсова різниця			
Списані на фінансовий результат собівартість реалізованої валюти і витрати на сплату комісійної винагороди банку			

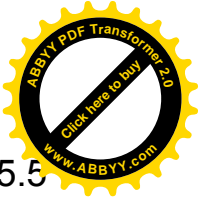
Завдання 5.2

Для виконання імпортного контракту українське підприємство «ЛАІН» 10 вересня подало в уповноважений банк заяву на купівлю 10 000 дол. США. Придбана валюта зарахована на валютний рахунок 12 вересня, комісійна винагорода банку склала 120 грн. Використовуючи дані про валютні курси, наведені в табл. 5.3, потрібно відобразити операції в бухгалтерському обліку підприємства.

Завдання 5.3

Українська зовнішньоторговельна фірма має на поточному валютному рахунку 7 000 дол. США, облікова вартість якої становить 50 960 грн. Для погашення заборгованості перед іноземним постачальником керівник фірми прийняв рішення про конвертацію доларів США на євро. В результаті операції на МВРУ отримано 4 770 євро, комісійна винагорода банку за здійснення операції склала 262,35 грн. Офіційні курси валют на дату проведення операції становили: 7,27 грн./дол.; 10,52 грн./євро.

Потрібно відобразити операції в бухгалтерському обліку (табл. 5.5), визначити стан валютного рахунка в розрізі валют та вказати, які нормативні документи в даному випадку слід використовувати бухгалтеру підприємства.

Відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання валюти за іншу іноземну валюту

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Перераховано грошову суму в доларах на конвертацію			
Кошти в євро зараховані на валютний рахунок			
Визначена собівартість реалізованої валюти			
Відображена курсова різниця			
Нараховано комісійну винагороду банку			
Відображено сплату винагороди банку			
Витрати, пов'язані з проведенням операції, віднесені на зменшення фінансового результату			

Тести

1. Чи дозволяються українським резидентам операції купівлі-продажу іноземної валюти, минаючи уповноважений банк:

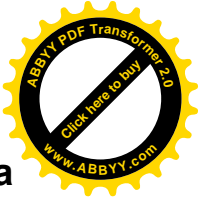
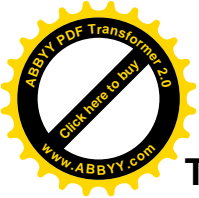
- а) так;
- б) ні;
- в) так, у випадку наявності в підприємства індивідуальної ліцензії НБУ.

2. Різниця між вільним курсом реалізації іноземної валюти на МВРУ і курсом, за яким валюта перебувала в обліку підприємства на момент її реалізації, відноситься:

- а) до складу операційної курсової різниці;
- б) до складу неопераційної курсової різниці;
- в) на фінансовий результат операційної діяльності;
- г) до складу інших доходів (витрат) підприємства.

3. Придбана на міжбанківському валютному ринку іноземна валюта повинна бути використана на цілі, зазначені при придбанні, в термін:

- а) десяти банківських днів;
- б) п'яти банківських днів;
- в) трьох банківських днів;
- г) термін не обмежений.

Тема 6. Техніка проведення і відображення в бухгалтерському та податковому обліку експортних операцій підприємства.

При здійсненні і відображенні в обліку підприємства експортних операцій необхідно, насамперед, керуватися П(С)БО 15 «Доход» і 16 «Витрати», оподаткування операцій здійснюється у відповідності до вимог ст. 153 Податкового Кодексу України.

Так само як і при реалізації товарів на внутрішньому ринку, в бухгалтерському обліку суб'єкта ЗЕД відображення доходу підприємства при реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на експорт, відповідно до норм П(С)БУ 15 «Доход», відбувається в момент передачі нерезиденту товаророзпорядчих документів на продукцію чи товар відповідно до базисних умов постачання, або в момент підписання сторонами акта про виконання робіт, послуг. Передоплата, отримана українським резидентом у рахунок майбутньої експортної операції, в бухгалтерському обліку не є доходом.

У більшості випадків платежі виконуються в іноземній валюті, тому при відвантаженні продукції, товарів чи наданні послуг без передоплати доход визначається з урахуванням валютного курсу на дату його визнання. При одержанні авансу від нерезидента доход визнається в сумі перерахування отриманої суми за валютним курсом на дату надходження коштів на рахунок українського підприємства і подальшому перерахуванню не підлягає.

Особливості бухгалтерського обліку експортних операцій представлені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Загальна схема реалізації товарів на експорт

Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3
1. Отриманий аванс від іноземного покупця	312	681
2. Реалізовані товари іноземному покупцю		
а) на суму передоплати	681	702
б) на залишок контрактної суми	362	702
3. Відображено нульову ставку по ПДВ при здійсненні експорту товарів	702	641
4. Визначено собівартість реалізованого товару	902	28
5. Нараховано суму витрат на збут (транспортування, мита, страхування й ін.)	93	685

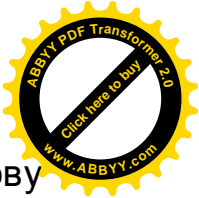

1	2	3
6. Відображено ПДВ по нарахованих витратах	641	685
7. Оплачено рахунки стороннім організаціям	685	311
8. Нараховано адміністративні витрати	92	131, 20, 661, 65, 685
9. Нараховано витрати за розрахунково-касове обслуговування та інші витрати, що відносяться до складу інших витрат операційної діяльності	94	685
10. Збільшено фінансовий результат на суму отриманого доходу	702	791
11. Зменшено фінансовий результат на суму понесених витрат	791	93, 92, 94, 902
12. Отримано кошти від іноземного покупця за відвантажені товари	312	362
13. Відображено курсову різницю:		
а) позитивна	362	714
б) негативна	945	362
14. Віднесена на фінансовий результат курсова різниця:		
а) позитивна	714	791
б) негативна	791	945

Варто підкреслити, що витрати, пов'язані з виконанням експортного контракту (витрати на транспортування, навантаження, складування, страхування, оплата експедиторських послуг, мита та митних платежів), відносять до складу витрат на збут.

Питання для обговорення

1. Які принципи обліку руху товарів на експорт, відображення в обліку формування товарних партій?
2. Особливості облікової політики експортно-орієнтованих підприємств.
3. Основні шляхи врегулювання рекламаций у зовнішній торгівлі,
4. Види витрат, пов'язаних з виконанням експортних контрактів.
5. Види розрахунків по експортних контрактах.
6. Особливості розрахунків по податку на додаткову вартість при вивозі товарів, наданні послуг нерезидентам.

7. Порядок розрахунку відшкодування сум податку на додаткову вартість.

Завдання 6.1

ТОВ « ЛАІН» уклало контракт на експорт продукції власного виготовлення, для виконання якого були проведені операції, перераховані в табл. 6.2. Визначте фінансовий результат і відобразіть відповідні операції в бухгалтерському обліку підприємства.

Таблиця 6.2

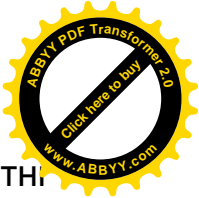
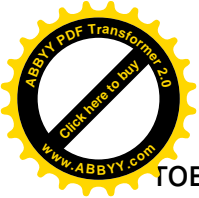
Реєстр операцій з експорту продукції власного виготовлення

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Відображено дохід від реалізації продукції іноземному покупцю загальну суму контракту 10 000 дол. (курс НБУ 7,50 грн./ дол.):			
Відображено ПДВ при здійсненні експорту			
Відображено собівартість реалізованої продукції			58 820
Нараховані та оплачені сторонній організації, резиденту України, що не є платником ПДВ, витрати з транспортування вантажу			2500
Збільшено фінансовий результат на суму отриманого доходу			
Зменшено фінансовий результат на суму понесених витрат			
Отримано кошти як оплату за експортовану продукцію (курс НБУ 7,54 грн./ дол.)			
Відображено курсову різницю			
Віднесена на фінансовий результат курсову різницю			

Завдання 6.2

Зовнішньоторговельна фірма ТОВ «Магістр», платник ПДВ та податку на прибуток на загальних засадах, уклала з іноземною фірмою «АВС» контракт на реалізацію товарів на суму 20 000 євро. Контракт укладений на підставі базисних умов постачання DAT (Інкотермс 2010). Умови платежу: авансова форма розрахунків; платіж здійснюється банківським перерахунком коштів; аванс складає 40% контрактної вартості; відвантаження здійснюється на 10-й день на суму контракту після зарахування авансу на рахунок експортера.

Для здійснення експортного контракту ТОВ «Магістр» закупило

товари у фірми «ЭКО» на суму 186 000 грн, в т.ч. ПДВ. Транспортні витрати оплачуються фірмою «Магістр» транспортній організації ТОВ «Укртранспорт» і складають: на доставку від українського виробника до складу підприємства «Магістр» – 6 000 грн. (в т.ч ПДВ); до митного складу – 15 400 грн. (в т.ч ПДВ). І фірма «ЭКО» і ТОВ «Укртранспорт» є українськими резидентами, платниками ПДВ і податку на прибуток на загальних засадах. Страхові витрати оплачуються фірмою «Магістр» іноземному підприємству «GARANT» у розмірі 150 євро перед початком транспортних операцій.

Експортований товар не є товаром критичного експорту. Митне оформлення проведено за місцем розташування митного органу у вихідний день, витрати на сертифікацію товарів склали 2 400 грн. Митне оформлення ТОВ «Магістр» здійснює самостійно, тому що має в штаті митного декларанта, послуги якого оплачуються як заробітна плата 4400 грн.

Всі операції проведені ТОВ «Магістр» протягом одного кварталу. Курс НБУ склався таким чином:

а) на момент одержання коштів на рахунок підприємства в авансовій частині – 10,31 грн./євро;

б) на момент направлення 10% авансу на реалізацію на МВРУ - 10,30 грн./євро

в) на момент проведення на МВРУ операції з реалізації інвалюти в частині авансу – 10,42 грн./євро;

г) на момент перерахування коштів страховій організації – 10,29 грн./євро;

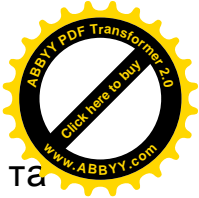
д) на момент митного оформлення вантажу та передачі товару і відповідного пакету документів представникові іноземного покупця – 10,45 грн./євро;

є) на момент одержання решти виручки – 10,50 грн./євро;

ж) на момент направлення одержаної виручки на реалізацію на МВРУ - 10,47 грн./євро

з) на момент проведення на МВРУ операції з реалізації решти виручки – 10,59 грн./євро.

Реалізація іноземної валюти на МВРУ в авансовій частині проведена ТОВ «Магістр» за ринковим курсом 11,04 грн./євро, в частині отриманій як погашення заборгованості – 11,70. Комісійна винагорода за проведення операцій на МВРУ встановлена на рівні 0,2%.

Потрібно відобразити операції ТОВ «Магістр» у бухгалтерському та податковому обліках, використовуючи табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Відображення в обліку операцій ТОВ «Магістр»

Зміст господарських операцій	Бухгалтерський облік			Податковий облік	
	дебет	кредит	сума	доходи	витрати
1	2	3	4	5	6
1. Отримано аванс від іноземного партнера					
2. Передано іноземну валюту для реалізації					
3. Відображено курсову різницю					
4. Зараховано кошти від реалізації валюти на МВРУ на поточний рахунок					
5. Відображено собівартість проданої валюти					
6. Відображено курсову різницю					
7. Нараховано та сплачено комісійну винагороду банку					
8. Нараховано витрати з доставки товару до складу ТОВ «Магістр» – на суму ПДВ					
9. Оприбутковано товар від українського постачальника – на суму ПДВ					
10. Перераховано платіж фірмі «ЭКО»					
11. Відображено дохід від реалізації товару іноземному покупцю фірмі «ABC»					
12. Відображено собівартість товару					
13. Нараховано витрати з транспортування вантажу (від складу до кордону України) – на суму ПДВ					
14. Оплачено рахунки ТОВ «Укртранспорт»					
15. Нараховано та оплачено витрати зі страхування транспортування вантажу (від складу до кордону України)					

Продовження табл. 6.3

1	2	3	4	5	6
16. Нараховано та оплачено а) витрати, пов'язані із сертифікацією товару б) витрати по митному оформленню					
17. Отримано кошти від покупця					
18. Відображено курсову різницю					
19. Передано валюту для реалізації					
20. Відображено курсову різницю					
21. На поточний рахунок зараховано кошти від реалізації валюти на МВРУ					
22. Відображено собівартість валюти					
23. Відображено курсову різницю					
24. Нараховано і сплачено комісійну винагороду банку					
25. Нараховано заробітну плату декларанту					
26. Проведено нарахування ЕСВ на фонд оплати праці					
27. Проведено утримання із зарплати: а) ЕСВ б) податок на доходи фізичних осіб					
28. На фінансовий результат віднесено: а) доход від експортної операції б) собівартість реалізованого товару в) витрати на збут г) доход від реалізації валюти д) собівартість реалізованої валюти е) доходи від курсової різниці ж) витрати від курсової різниці					
29. Нараховано податок на прибуток					
30. Витрати з податку на прибуток віднесені на фінансовий результат					
31. Фінансовий результат віднесено до складу нерозподіленого прибутку (збитку)					

Тести

1. За яким принципом ведеться облік руху товарів на експорт в українського резидента:

- а) у міру їхнього надходження на митний склад;
- б) у міру передачі товаророзпорядчих документів на товари іноземному партнеру;
- в) за напрямками руху, місцями збереження і матеріально відповідальними особами;
- г) за ознакою облікових партій у розрізі товарів;
- д) «В» і «Г»;
- е) «А», «В» і «Г».

2. Акредитивна форма розрахунків припускає:

- а) максимальний фінансовий ризик імпортера;
- б) максимальний фінансовий ризик експортера;
- в) фінансові ризики розподіляються однаково.

3. Якою бухгалтерською проводкою в обліку експортера відображається реалізація товару без передоплати:

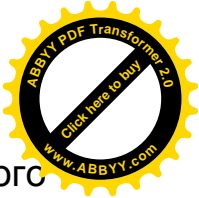
- а) Дт 362 Кт 702;
- б) Дт 362 Кт 28;
- в) Дт 632 Кт 714;
- г) Дт 702 Кт 28.

4. Який максимальний термін для погашення заборгованості іноземним партнером при реалізації товарів на експорт:

- а) 180 днів з моменту переходу права власності на товар до іноземного партнера;
- б) 90 днів з моменту перетинання товаром митного кордону України;
- в) 30 днів з моменту переходу права власності на товар до іноземного партнера;
- г) 180 днів з моменту перетинання товаром митного кордону України;
- д) 90 днів з моменту переходу права власності на товар до іноземного партнера.

5. Яким бухгалтерським записом відображається нарахування мита при експорті товарів:

- а) Дт 28 Кт 685;
- б) Дт 93 Кт 641;
- в) Дт 93 Кт 685;
- г) Дт 28 Кт 641.

6. Як в обліку експортера відображається списання товару при його реалізації:

- а) Дт 28 Кт 362;
- б) Дт 902 Кт 791;
- в) Дт 902 Кт 28;
- г) Дт 791 Кт 902.

7. Складіть бухгалтерську проводку, що відображає нарахування витрат, пов'язаних із транспортуванням товару на експорт, яке виконує стороння (українська) транспортна організація, якщо розрахунки за транспортування не проведені:

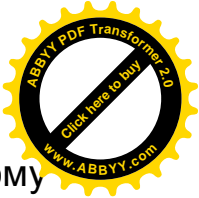
- а) Дт 93 Кт 685
 Дт 685 Кт 641;
- б) Дт 28 Кт 362
 Дт 644 Кт 362;
- в) Дт 93 Кт 685
 Дт 641 Кт 685.

8. Який бухгалтерський запис складається при відображенні в складі фінансового результату курсової різниці, нарахованої на дебіторську заборгованість у результаті зменшення валютного курсу:

- а) Дт 744 Кт 791;
- б) Дт 791 Кт 945;
- в) Дт 714 Кт 791;
- г) Дт 791 Кт 362;
- д) Дт 362 Кт 791;
- е) Дт 949 Кт 791.

Тема 7. Техніка проведення і відображення в бухгалтерському та податковому обліку імпорту товарів, робіт, послуг.

При відображенні в бухгалтерському і податковому обліку операцій підприємства, пов'язаних з імпортом на митну територію України товарів, необхідно пам'ятати, що облікова вартість імпортного товару в обліку українського резидента формується згідно П(С)БО № 9 «Запаси». До облікової вартості імпортних товарів відносять вартість товару в постачальника, суму ввізного мита, витрати на заготівлю, навантажувальні і розвантажувальні роботи, транспортування запасів до місця їхнього використання, витрати зі страхування ризиків при транспортуванні, а також інші витрати.

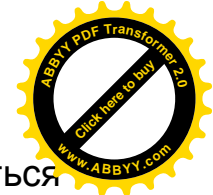

Згідно П(С)БО № 21, всі операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображаються у валюті звітності шляхом перерахування суми в іноземній валюті з застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції. Тобто вартість активів, що здобуваються українськими імпортерами, повинна бути перерахована у валюту звітності за валютним курсом на момент здійснення операції. Надалі при зміні курсу інвалюти, вартість активу в бухгалтерському обліку не перераховується. Порядок відображення операцій ввозу товарів на митну територію України представлений у табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Загальна схема відображення в обліку імпортних операцій підприємства

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Перераховано аванс іноземному постачальнику	371	312
2	Оприбутковано імпортований товар		
	- на суму передоплати	28...	371
	- на суму, не оплачену постачальнику	28...	632
3	Нараховано мито на завезений товар	28...	685
4	Нараховано витрат на митне оформлення імпорту	949	685
5	Відображено ПДВ при ввозі товарів:		
	- відображено виникнення податкових зобов'язань	643	641
	- відображено зобов'язання по ПДВ складі зобов'язань перед митним органом	641	685
	- сума ПДВ перерахована на рахунки митниці	685	311
	- відображено виникнення податкового кредиту	641	643
6	Включено витрати, що не ввійшли в контрактну вартість, пов'язані з навантаженням і транспортуванням, до облікової вартості	28...	685
7	Відображено суму ПДВ за отриманими послугами	641	685
8	Оплачено кредиторську заборгованість, що виникла при імпорті товарів	632	312
9	Відображено курсову різницю, що виникла в результаті зміни курсу валют:		
	- позитивну	632	714
	- негативну	945	632
10	Курсову різницю списано на фінансовий результат:		
	- позитивну	714	791
	- негативну	791	945

Передоплата іноземному постачальнику не визнається монетарною статтею балансу і її вартість не буде змінюватися при зміні курсу, тобто в бухгалтерському обліку в даному випадку поняття курсової різниці не виникає. Кредиторська ж заборгованість імпортера є монетарною статтею балансу і перераховується за фактичним валютним курсом на дату її погашення чи на дату складання фінансової звітності.

Основною особливістю в оподатковуванні імпортованих товарів є дата виникнення податкового зобов'язання щодо ПДВ при імпорті товарів. Так, за імпортованими товарами оплачується ПДВ за ставкою 20% у момент їхнього ввозу. Базою для розрахунку суми ПДВ є контрактна вартість товарів, що не менше митної вартості, включаючи мито, акцизний збір та інші витрати.

Питання для обговорення

1. Особливості організації аналітичного обліку імпорту товарів.
2. Порядок формування облікової вартості товарів при їхньому оприбуткуванні на склад підприємства-імпортера.
3. Доцільність обліку імпортних товарів по етапах їхнього руху і місцям збереження.
4. Форми розрахунків, що застосовуються при виконанні імпортних контрактів.
5. Особливості проведення і відображення в обліку розрахунків по інкасо, акредитиву, комерційному кредиту, передоплаті.

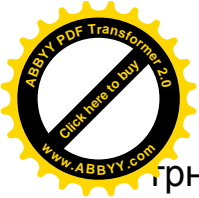
Завдання 7.1

Українське підприємство імпортує товар на суму 23500 дол. на умовах CIF (Маріуполь, Інкотермс-2010), попередньо перерахувавши іноземному постачальнику аванс у розмірі 40% від контрактної вартості. Витрати з транспортування по території України складають 18000 грн. (без ПДВ), ввізне мито встановлене на рівні 30%, митне оформлення проведене у робочий час поза місцем розташування митного органу, товар не підлягає обкладанню акцизним збором, ПДВ оплачений коштами на рахунки митниці. Курс НБУ склав:

на момент перерахування авансу – 8,30 грн./дол.;

на момент митного оформлення – 8,37 грн./дол.;

на момент оприбуткування товару на склад імпортера – 8,34

грн./дол.;

на момент погашення заборгованості перед постачальником – 8,35 грн./ дол.

Необхідно відобразити операції в обліку підприємства-імпортера, використовуючи табл. 7.2.

Таблиця 7.2

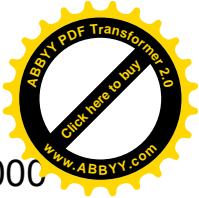
Реєстр операцій з відображення в обліку імпорту товарів

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Перераховано аванс іноземному постачальнику			
Відображено нарахування: - транспортних витрат - мита - плати за митне оформлення			
Оплачено рахунок транспортної організації			
Перераховані на рахунки митниці суми мита і плати за митне оформлення			
Нараховано ПДВ на вартість імпортованого товару			
Перераховано суму ПДВ митним органам			
Відображено суму податкового кредиту з ПДВ			
Оприбутковано імпортовані товари від нерезидента: а) на суму перерахованого раніше авансу б) на решту суми			
Проведено оплату нерезиденту за отриманий товар			
Відображено курсову різницю			
Сформовано фінансовий результат			

Завдання 7.3

Українське підприємство уклало контракт щодо імпорту товарів (побутова техніка) на умовах DAP (Харків). Контрактна вартість партії становить 75 000 євро. За умовами контракту українське підприємство здійснює банківський перерахунок коштів на користь постачальника на 10 день після оприбуткування товару на склад у Харкові.

Вартість транспортування територією України складає 7210 євро; витрати, пов'язані з навантаженням, розвантаженням – 700 євро, з них вивантаження на склад покупця – 70 євро. Вартість страхування перевезення по території України – 1 200 євро, комісійна винагорода банку – 0,1%.

Постачання товару здійснюється двома партіями: 50 000 і 25 000 євро. Під першу партію передбачено аванс у розмірі 50% вартості партії. Вантаж не квотований, до нього не застосовується спеціальний режим, мито встановлене на рівні 15%, митне оформлення проведене у робочий час поза місцем розташування митного органу.

На валютному рахунку підприємства на початок звітного періоду малося 5 000 євро. Всі операції здійснені протягом одного звітного періоду

Курси НБУ:

- а) на останній день попереднього звітного періоду - 10,36 грн./євро;
- б) на момент оприбуткування першої партії – 10,4 грн./євро, другої партії – 10,5 грн./євро;
- в) на момент перерахування авансу – 10,45 грн./євро;
- г) на момент погашення заборгованості перед іноземним постачальником по першій партії –10,39 грн./євро, по другій партії – 10,52 грн./євро.;
- д) на момент оплати іноземним підприємствам за зобов'язаннями, що виникли в процесі першої партії товару – 10,52 грн./євро, другої партії – 10,48 грн./євро;
- е) на дату оприбуткування валюти для оплати першої партії – 10,45 грн./євро, другої партії – 10, 40 грн./євро;
- ж) на момент митного оформлення першої партії товару – 10,40 грн./євро, другої партії – 10,48 грн./євро;

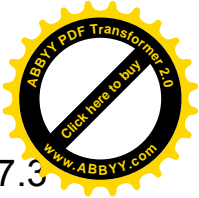
Курс МВРУ на момент придбання іноземної валюти та зарахування її на поточний рахунок підприємства склав для першої партії – 11,45 грн./євро, другої партії – 11, 40 грн./євро;

Потрібно відобразити операції в бухгалтерському і податковому обліках, використовуючи табл. 7.3.

Таблиця 7.3

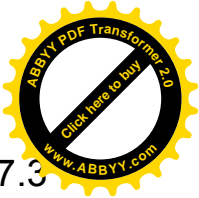
Відображення в обліку імпорту товарів

Зміст операції	Бухгалтерський облік			Податковий облік	
	Дебет	Кредит	Сума	доходи	витрати
1	2	3	4	5	6
Перша партія					
Перераховано аванс іноземному постачальнику					

Продовження табл. 7.3

1	2	3	4	5	6
Оприбутковано першу партію товару: а) на суму авансу б) на решту суми					
Перерахована сума митних платежів на рахунки митниці для оформлення ВМД по першій партії товарів					
Сума сплачених: а) витрат по митному оформленню включена до складу витрат; б) мита включена у вартість товарів;					
Відображено нарахування податкового кредиту по ПДВ					
З гривневого рахунка перераховані кошти для купівлі іноземної валюти: а) на суму гривневого еквівалента іноземної валюти б) на суму витрат по проведенню операції на МВРУ					
На валютний рахунок зараховано іноземну валюту					
Відображено різницю між фактичним курсом купівлі і курсом НБУ на дату зарахування					
Відображено витрати по проведенню операції на МВРУ					
Оплачені витрати по проведенню операції на МВРУ					
Проведено остаточний розрахунок за першу партію товару					
Відображено курсову різницю, що виникла при купівлі першої партії товару					
Нарахована курсова різниця по коштам на валютному рахунку					

Продовження табл. 7.3

1	2	3	4	5	6
Друга партія					
Нараховані: а) мито б) плата за митне оформлення в) податкові зобов'язання по ПДВ					
Відображені податкові зобов'язання по ПДВ у складі зобов'язань перед митним органом					
Перерахована сума митних платежів на рахунки митного органу					
Відображено податковий кредит по ПДВ					
Оприбутковано другу партію товарів від іноземного постачальника					
З гривневого рахунка перераховані кошти для купівлі іноземної валюти: а) на суму гривневого еквівалента іноземної валюти б) на суму витрат по проведенню операції на МВРУ					
На валютний рахунок зараховано іноземну валюту					
Відображено різницю між фактичним курсом купівлі і курсом НБУ на дату зарахування					
Відображено витрати по проведенню операції на МВРУ					
Оплачені витрати по проведенню операції на МВРУ					
Відображено курсову різницю, що виникла при купівлі другої партії товару					
Нарахована курсова різниця по коштам на валютному рахунку					

Завдання 7.4

Підприємство на 1 січня мало залишок валюти на поточному валютному рахунку в сумі 10000 дол. США та протягом кварталу здійснило операції у такій послідовності:

05.01 отримано аванс від іноземного покупця фірми "А" в сумі 10000 дол. США згідно зовнішньоторговельного контракту № 01/Е, укладеного на умовах DAT (пункт на кордоні України) на загальну суму 50000 дол. США;

17.01 подана заява в обслуговуючий банк на придбання 18000 ЄВРО за 20000 дол. США;

18.01 уповноваженим банком придбано на МВРУ валюту і зараховано на поточний рахунок підприємства, комісійна винагорода банку становить 200 грн;

19.01 перераховано іноземному постачальнику матеріалів фірмі "В" 18000 ЄВРО як аванс за контрактом 01/І, укладеним на умовах FCA на загальну суму 18000 євро. Перевізником є українське автотранспортне підприємство "Зовніштранзит", платник ПДВ та платник податку на прибуток на загальних підставах, згідно довідки якого витрати на транспортування за межами України становлять 5000 грн (без ПДВ), по території України – 2560 грн (без ПДВ);

20.02 матеріали за контрактом 01/І та пакет відповідної супроводжувальної документації отримані представником українського підприємства;

21.02 матеріали поставлені на прикордонну митницю, подана ВМД, згідно якої серед іншого нараховане мито за ставкою 12%. Суми, нараховані при митному оформленні ввозу матеріалів в режимі "імпорт" перераховано на рахунки митної служби;

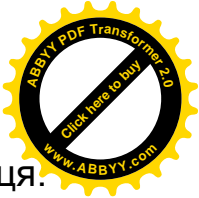
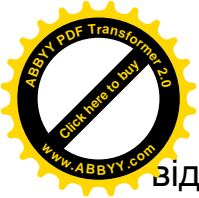
25.02 імпортовані матеріали оприбутковані на склад підприємства;

28.02 оплачені рахунки АТП "Зовніштранзит" за транспортування імпортованих матеріалів;

05.03 повідомлено іноземного покупця фірму "А" про те, що продукція згідно контракту 01/Е готова до відвантаження;

07.03 на рахунки митної служби в оплату платежів за митне оформлення вивозу продукції в режимі "експорт" перераховано 6000 грн;

08.03 продукція відвантажена на всю суму згідно контракту 01/Е, поставлена на прикордонну митницю та передана разом з пакетом

відповідної супроводжувальної документації представнику покупця. Облікова вартість продукції становить 200000 грн. проведене митне оформлення експорту, оплачені рахунки підприємства, що здійснювало транспортування до кордону “Експрес”, що не є платником ПДВ, в сумі 24000 грн. Сума, надлишково перерахована на рахунки митної служби повернута підприємству протягом першого кварталу;

20.03 решта оплати від фірми “А” отримана на поточний рахунок в іноземній валюті;

23.03 перераховано іноземному постачальнику сировини фірмі “D” авансом 35000 дол. США;

25.03 отримано аванс в сумі 15000 дол. США від іноземного покупця фірми “С” в рамках контракту, за умовами якого продукція буде відвантажена в наступному кварталі.

Використовуючи курси НБУ, що наведені у табл. 7.4, необхідно відобразити операції підприємства в бухгалтерському обліку.

Таблиця 7.4

Динаміка валютного курсу

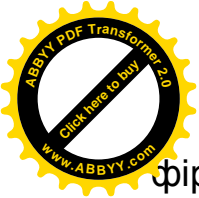
Дата	Курс НБУ		Дата	Курс НБУ		Дата	Курс НБУ	
	грн/дол.	грн/євро		грн/дол.	грн/євро		грн/дол.	грн/євро
31.12	7,950	10,965	19.01	7,055	10,120	08.03	7,090	10,223
01.01	7,990	10,967	20.02	7,057	10,150	20.03	7,100	10,224
05.01	7,000	10,969	21.02	7,059	10,180	23.03	7,180	10,222
17.01	7,050	10,100	25.02	7,078	10,200	25.03	7,150	10,221
18.01	7,060	10,110	07.03	7,080	10,220	31.03	7,200	10,225

Завдання 7.5

ТОВ “ЛАІН” на 1 квітня мало залишок валюти на поточному валютному рахунку в сумі 2000 євро та протягом кварталу здійснило такі зовнішньоторговельні операції:

10.04 відвантажена продукція власного виготовлення іноземному покупцеві фірмі “А” згідно контракту, що передбачає умову постачання EXW (Харків), на загальну суму 25000 дол. США. облікова вартість реалізованої продукції становить 93750 грн.;

15.04 отримано на поточний рахунок в іноземній валюті оплату від

фірми "А";

20.04 подана заява на придбання 7000 дол. США для виконання контракту по імпорту сировини;

21.04 уповноваженим банком придбано валюту на МВРУ за курсом 5,20 грн/дол. США і зараховано на рахунок підприємства; комісійна винагорода банку відповідно до договору складає 0,5%;

23.04 перераховано фірмі "В" авансом 32000 дол. США згідно контракту на імпорт сировини на загальну суму 60000 дол. США на умовах DAF (пункт на кордоні України);

24.04 на рахунки митної служби перераховано для оплати митних платежів при оформленні ввозу сировини в режимі імпорт 120000 грн;

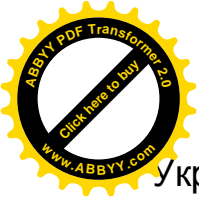
25.05 сировина поставлена фірмою "В" на загальну суму зовнішньоторговельного контракту, що дорівнює 60000 дол. США на митний кордон України і передана разом з відповідним пакетом супроводжувальної документації представникові покупця. Подана ВМД, за якою серед іншого нараховане мито за ставкою 15%. Нараховано і оплачено 4800 грн за проведення фітосанітарного контролю;

28.05 імпортована сировина оприбуткована на склад підприємства, нараховані витрати по транспортуванню в межах України і оплачені відповідні рахунки АТП, що є платником ПДВ та платником податку на прибуток на загальних підставах, у сумі 24000 грн, в т.ч. ПДВ;

07.06 отримано аванс від іноземного покупця фірми "С" в сумі 30000 дол. США згідно контракту на експорт продукції на умовах DDU (Варна). Загальна сума контракту становить 40000 дол. США;

16.06 повідомлено фірму "С" про те, що продукція готова до відвантаження. Отримано від митної служби залишок коштів, надлишково перерахованих 24.05. Погашена заборгованість перед фірмою "В";

18.06 продукція згідно контракту з фірмою "С" поставлена на митний кордон України, проведене митне оформлення вивозу в режимі "експорт". Транспортування продукції в межах України здійснювало українське АТП, платник ПДВ та платник податку на прибуток на загальних підставах, рахунки якого на суму 6300 грн (в т.ч. ПДВ) оплачені 20.06, транспортування за межами України – іноземне підприємство, вартість послуг якого в сумі 1000 євро оплачена 25.06. Страхування здійснювала українська фірма, згідно довідки якої вартість страхування перевезення в межах України склала 250 грн, за межами

України – 300 грн., послуги страхування оплачені 25.06;

20.06 продукція та відповідний пакет супроводжувальної документації передані іноземному покупцю фірмі “С”. Облікова вартість реалізованої продукції становить 140000 грн;

25.06 отримано решту оплати від фірми “С”.

Використовуючи курси НБУ, що наведені у табл. 7.5, необхідно відобразити операції підприємства в бухгалтерському обліку для складання звітності за 2 квартал

Таблиця 7.5

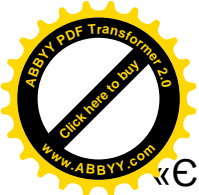
Динаміка валютного курсу

Дата	Курс НБУ		Дата	Курс НБУ		Дата	Курс НБУ	
	грн/дол.	грн/євро		грн/дол.	грн/євро		грн/дол.	грн/євро
31.03	5,029	6,000	23.04	5,060	6,149	16.06	5,030	6,105
10.04	5,050	6,097	24.05	5,065	6,145	18.06	5,028	6,080
15.04	5,070	6,108	25.05	5,055	6,150	20.06	5,045	6,080
20.04	5,075	6,158	28.05	5,040	6,170	25.06	5,068	6,100
21.04	5,080	6,178	07.06	5,035	6,220	30.06	5,085	6,150

Завдання 7.6

Українським підприємством ТОВ «ЄГЕР» був укладений контракт на постачання товарів у Польщу на умовах DAT на суму 50 000 євро. Одержавши передоплату в розмірі 45% 10 жовтня, ТОВ «ЄГЕР» через 2 дні провело відвантаження товару на всю суму, повідомивши іноземного покупця. Митне оформлення та передача товарів та відповідного пакету товаро-супроводжувальної документації представникові покупця відбулися 17 жовтня. Облікова вартість реалізованого товару складала 360 000 грн., витрати по транспортуванню до границі України – 15 645 грн., у т.ч. ПДВ. 25 жовтня іноземний покупець погасив свою заборгованість, перерахувавши відповідну суму на валютний рахунок українського підприємства.

50% отриманої 25 жовтня іноземної валюти ТОВ «ЄГЕР» підприємства два дні потому направило на реалізацію на МВРУ, а на решту суми придбало імпортне устаткування, перерахувавши 5 листопада 20% вартості авансом німецькому підприємству. Устаткування поставлене через 10 днів на умовах DAT, остаточний розрахунок проведений 30 листопада. Транспортування устаткування до складу ТОВ

«ЄГЄР» здійснювало українське транспортне підприємство, платник ПДВ, вартість послуг якого склала 12 000 грн., у т.ч. ПДВ.

Операція з реалізації іноземної валюти на МВРУ проведена 28 жовтня за вільним курсом, що склав 10,80 грн./євро; комісійна винагорода стягнута банком за ставкою 0,5%.

Курси валют наведені в табл. 3.1, необхідно відобразити в обліку операції ТОВ «ЄГЄР» і визначити облікову вартість імпортного устаткування.

Тести

1. Якою проводкою в українського імпортера відображається прийняття на облік товару отриманого від іноземного партнера, на суму перерахованого раніше авансу:

- а) Дт 28 Кт 632;
- б) Дт 28 Кт 371;
- в) Дт 371 Кт 28;
- г) Дт 632 Кт 371.

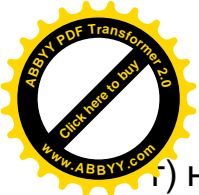
2. Розрахувати облікову вартість імпортного товару, отриманого від іноземного партнера на умовах часткової передоплати, якщо при перерахуванні авансу в розмірі 3000 євро валютний курс складав 9,65 грн./євро, при оприбуткуванні товару на суму 5000 євро – 10,20 грн./євро, а при проведенні остаточних розрахунків з іноземним постачальником – 10,30 грн./євро:

3. Контрактна вартість товару, що ввозиться в Україну, складає 80 000 грн., митна вартість – 120 000 грн, мито – 2200 грн, плата за митне оформлення – 840 грн. Податкові зобов'язання по ПДВ при імпорті цього товару на митну територію України складають:

- а) 16 000,00 грн.;
- б) 24 000,00 грн.;
- в) 24 440,00 грн.;
- г) 24 608,00 грн.;
- д) 20 506,67 грн.;
- е) 20 000,00 грн.

4. На який максимальний термін підприємство має право видати податковий вексель на суму ПДВ при імпорті товарів:

- а) на 20 днів;
- б) на 5 днів;
- в) на 30 днів;

г) на 60 днів;

д) на 90 днів.

5. Який максимальний термін постачання товарів на митну територію України іноземним партнером за умови застосування авансової форми в розрахунках:

а) на 20 днів;

б) на 180 днів;

в) на 30 днів;

г) на 60 днів;

д) на 90 днів.

6. Чи включається сума нарахованого і сплаченого мита в облікову вартість імпортного товару при його оприбуткуванні в українського резидента:

а) так;

б) ні;

в) не завжди.

7. Який запис складається в бухгалтерському обліку українського імпортера при нарахуванні імпортного мита:

а) Дт 93 Кт 685;

б) Дт 93 Кт 641;

в) Дт 28 Кт 641;

г) Дт 28 Кт 685.

8. Яким записом в обліку імпортера відображається відкриття акредитива за кордоном:

а) Дт 332 Кт 312;

б) Дт 334 Кт 312;

в) Дт 28 Кт 312;

г) Дт 93 Кт 312;

д) Дт 371 Кт 332.

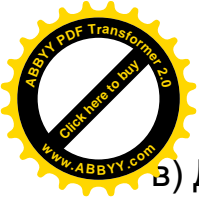
9. Яким записом у бухгалтерському обліку імпортера відображається нарахування витрат з доставки імпортного товару на склад підприємства, що не ввійшли в контрактну вартість імпортного товару, якщо транспортування здійснюється сторонньою українською транспортною організацією, розрахунки з якою не проведені:

а) Дт 92 Кт 685

 Дт 641 Кт 685;

б) Дт 28 Кт 685

 Дт 641 Кт 685;

- в) Дт 28 Кт 685
 Дт 644 Кт 641;
г) Дт 92 Кт 685
 Дт 644 Кт 641.

10. Визначити митну вартість товару, завезеного в Україну на умовах DAT (митний пункт на території України). Якщо товар постачається на умовах часткової передоплати (30%) від контрактної вартості 26000 дол., товар ввозиться на всю контрактну вартість, після чого проводиться остаточний розрахунок з іноземним партнером. Валютний курс на момент перерахування авансу складав 7,40 грн./дол., на момент митного оформлення - 7,30 грн./дол., на дату остаточного розрахунку –7,35 грн./дол.

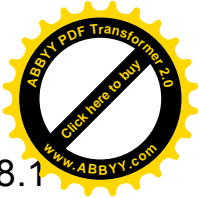
Тема 8. Організація обліку операцій ЗЕД, виконуваних у рамках бартерного контракту

Бухгалтерський облік бартерних операцій залежить від того, якими активами обмінюються сторони – подібними чи неподібними. Порядок відображення бартерної операції наведений у табл. 8.1.

Таблиця 8.1

Відображення в обліку резидента виконання контракту при зовнішньоекономічному бартері

Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3
Експортна частина контракту		
1. Реалізовано товар іноземному партнеру в рамках бартерного контракту	362	702
2. Нараховано податкове зобов'язання по ПДВ за ставкою 0%	702	641
3. Списаний з обліку реалізований товар	902	28
4. Нараховано митні збори	93	685
5. Оплачено митні збори	685	311
6. На фінансовий результат віднесено:		
а) доход від реалізації товару	702	791
б) вартість реалізованого товару	791	902
в) витрати діяльності	791	92, 93
Імпортна частина контракту		
1. Оприбутковано товар від іноземного постачальника	28	632
2. Нараховано мито	28	685
3. Нараховано митний збір	949	685

1	2	3
4. Оплачено мито і збір	685	311
5. Нараховано податкове зобов'язання по ПДВ	643	641
6. Відображено заборгованість по ПДВ	641	685
7. Оплачений ПДВ, нарахований при ввозі товарів	685	311
8. Відображення податкового кредиту	641	643
Заключна частина контракту		
1. Проведено взаємозалік заборгованостей	632	362
2. Різниця між сумою зобов'язань, що виникли на момент одержання товару, і дебіторською заборгованістю за експортований товар, включена до складу:		
а) інших доходів	632,	746
	362	746
б) витрат	977	632,
	977	362

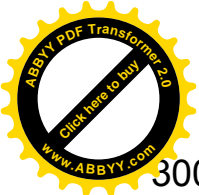
Згідно П(С)БО №15 «Доход», доходу при обміні подібними активами в підприємства не виникає. При обміні неподібними активами дохід визначається виходячи зі справедливої вартості одержуваних активів, робіт, послуг. При зміні валютного курсу в ході виконання бартерного контракту курсові різниці не виникають.

Питання для обговорення

1. Що відносять до операцій зовнішньоекономічного бартеру?
2. Який термін погашення заборгованості з бартерних операцій, від чого він залежить, чи існують можливості його продовження?
3. Яка подія при здійсненні бартерних операцій спричиняє збільшення податкових витрат?
4. Які особливості оподаткування бартерних операцій
5. Яка подія при здійсненні бартерних операцій спричиняє нарахування ПДВ?

Завдання 8.1

Українське підприємство «ЄГЕР» уклало бартерний договір з нерезидентом на загальну суму 2000 дол. США, після чого відвантажило продукцію власного виготовлення на цю суму, мито нараховане у розмірі

300 грн., Фактична собівартість реалізованої продукції – 8000 грн., сума ПДВ, сплачена при придбанні товарів, що використані для виробництва, – 1000 грн. ТОВ «ЄГЕР» одержало від іноземного партнера товари на суму 2000 дол. у наступному звітному періоді. Мито склало 1200 грн., Курс НБУ на дату митного оформлення переданої продукції – 7,4 грн./дол.; отриманих товарів (балансуюча операція) – 7,3 грн./дол.; на останній робочий день звітного періоду – 7,5 грн./дол. Учасники угоди не є пов'язаними сторонами та проводять обмін товарами за справедливою вартістю не нижче звичайних цін. Необхідно відобразити в обліку операції, пов'язані з виконанням бартерного контракту.

Завдання 8. 2

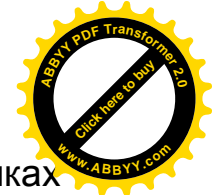
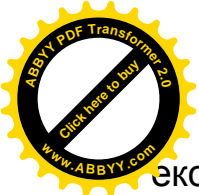
Іноземне підприємство «VEER» уклало з українською фірмою «ЛАІН» контракт на загальну суму 8500 євро. За умовами контракту постачання здійснюються в кілька етапів: 12 жовтня нерезидент відвантажив сировину на суму 3000 євро, 25 жовтня фірма «ЛАІН» поставила товари на 5000 євро. Після одержання українських товарів 5 листопада підприємство «VEER» здійснює постачання частини сировини, що залишилася, на суму 5500 євро, а фірма «ЛАІН» 15 листопада – решту товарів на суму 3500 євро. Ввізне мито складає 15%, митний збір оплачується на загальних підставах. Приймаючи, що митне оформлення у всіх випадках проводилося в день відвантаження (постачання) товару (сировини) і використовуючи курси валют, наведені в табл. 3.1, потрібно відобразити операції в бухгалтерському і податковому обліку.

Тести

1. Відповідно до законодавства України на проведення бартерних операцій у сфері ЗЕД мають право:

- а) усі суб'єкти ЗЕД;
- б) юридичні особи, що одержали ліцензію на проведення такого роду операцій;
- в) бартер у сфері ЗЕД заборонений;
- г) тільки держава в особі її уповноважених органів.

2. Чи є різниця, що виникла в обліку через різні валютні курси при оцінці дебіторської і кредиторської заборгованості на дату відвантаження

експортованого товару й оприбуткування імпортованого товару в рамках бартерної операції курсовою різницею:

- а) так;
- б) ні;
- в) у залежності від того, яка заборгованість виникла першою.

3. Заключна бартерна операція у бухгалтерському обліку відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Дт 312 Кт 362;
- б) Дт 632 Кт 362;
- в) Дт 632 Кт 312;
- г) Дт 28 Кт 632.

4. Заборгованість за бартерними операціями:

- а) підлягає перерахунку при зміні валютних курсів на дату балансу;
- б) підлягає перерахунку при зміні валютних курсів на дату здійснення розрахунків;
- в) не підлягає перерахунку у зв'язку зі зміною валютних курсів;
- г) інша відповідь.

5. Оцінка вартості товарів, одержаних унаслідок бартерних операцій, здійснюється за курсом НБУ:

- а) на дату відвантаження;
- б) на дату одержання товарів;
- в) на дату здійснення першої з подій - або відвантаження товарів нерезиденту, або одержання товарів від нього;
- г) інша відповідь.

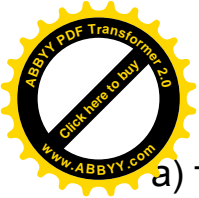
6. Бартерні операції можуть бути здійснені:

- а) подібними активами та неподібними активами;
- б) подібними пасивами;
- в) інша відповідь.

7. Скласти проводку на наступну господарську операцію: оприбутковано від іноземного постачальника устаткування, отримане в рамках виконання бартерного контракту:

- а) Дт 15 Кт 632;
- б) Дт 15 Кт 28;
- в) Дт 10 Кт 632;
- г) Дт 10 Кт 362.

8. Чи включається мито до складу облікової вартості завезених товарів при виконанні бартерного контракту при обміні подібними активами:

- а) так;
- б) ні.

9. Якою бухгалтерською проводкою відображується взаємозалік заборгованостей між партнерами в рамках виконання бартерного контракту в сфері ЗЕД:

- а) Дт 371 Кт 681;
- б) Дт 28 Кт 702;
- в) Дт 362 Кт 632;
- г) Дт 632 Кт 362;

10. Терміни проведення розрахунків у рамках виконання бартерних контрактів контролюються:

- а) митними органами;
- б) Національним банком України;
- в) податковою інспекцією (адміністрацією) за місцем реєстрації українського резидента.

11. Контроль за рівнем звичайних цін здійснює:

- а) митний орган;
- б) торгово-промислова палата;

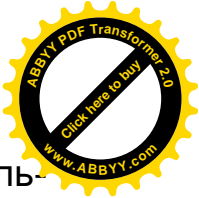
Модуль 2. ДОКУМЕНТАРНЕ ОФОРМЛЕННЯ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ І ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК ІНШИХ ОПЕРАЦІЙ В СФЕРІ ЗЕД

Тема 9. Документарне супроводження основних та допоміжних угод при здійсненні операцій у сфері ЗЕД

Одним з найбільш важливих питань проведення зовнішньоторговельної операції є її документальне забезпечення. Сукупність документів, що використовуються у міжнародній торгівлі можна розділити на кілька основних груп: комерційні, транспортні, розрахункові, страхові й митні. Всі документи базуються на зовнішньоторговельному контракті, відображають зміст виконаних зовнішньоекономічних операцій і є підставою для відображення цих операцій в обліку суб'єкта ЗЕД.

Питання для обговорення

1. Які документи оформлюють виконання операції купівлі-продажу з нерезидентом?

2. Які документи застосовують при оформленні супроводжувальних операцій?

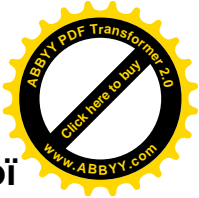
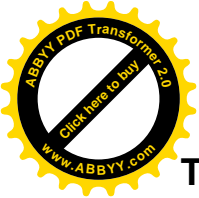
Завдання 9. 1

Визначить до якої групи належить кожен з документів, наведених у табл. 9.1

Таблиця 9.1

Документи, що застосовуються для оформлення зовнішньоторговельних операцій

Назва документу	Група документів				
	Комерційні	Транспортні	Розрахункові	Страхові	Митні
Сертифікований рахунок-фактура					
Пакувальний лист					
Дозвіл на поставку					
Коносамент					
Чек					
Специфікація					
Вексель					
Повідомлення про відвантаження					
Страховий поліс					
Товарно-транспортна накладна					
Страховий лист					
Ліцензія					
ВМД					
Доручення на відвантаження					
Комерційний рахунок					

Тема 10. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності та порядок їх розрахунку і аналізу

Економічне обґрунтування прийнятих рішень по управлінню зовнішньоекономічною діяльністю підприємств здійснюється на основі розрахунку двох груп показників:

1) показники ефекту, які визначаються як абсолютні величини, виражаються у відповідних грошових одиницях і являють собою різницю між результатами й витратами.

2) показники ефективності, які визначаються на основі відношення результатів до витрат і виражаються у відносних одиницях.

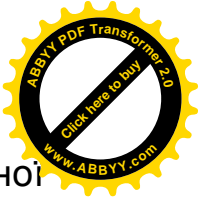
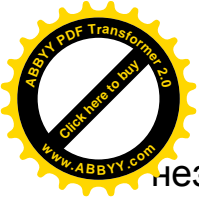
Економічним вираженням ефекту діяльності є показник прибутку, як різниця між витратами й отриманим доходом. Економічний зміст показника ефективності полягає в тому, що він вказує, яка кількість результату доводиться на кожен гривню витрат. Застосовуючи показники ефекту й ефективності для обґрунтування управлінського рішення, оптимальним вважають той варіант проведення операції, що має найбільш високі показники.

Питання для обговорення

1. У чому різниця між показниками економічного ефекту і економічної ефективності ЗЕД?
2. Як розрахувати економічну ефективність експортної операції?
3. Які існують способи обчислення економічної ефективності імпортової операції?
4. З якою метою проводять розрахунок показника кредитного впливу?
5. Які особливості розрахунку ефективності товарообмінних угод?

Завдання 10. 1

Шість українських підприємств здійснюють операції з експорту товарів. Планові витрати при здійсненні зовнішньоторговельного контракту по кожному з підприємств наведені в табл. 10.1. Виходячи з того, що всі зобов'язання підприємств виконані і курс НБУ залишався

незмінним, необхідно розрахувати ефективність зовнішньоторговельної операції.

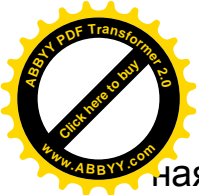
Таблиця 10.1

Планові витрати по операції експорту товарів

Показник	Підприємство					
	1	2	3	4	5	6
1. Контрактна вартість партії, дол.	39 000	41 600	52 000	62 400	42 640	50 960
2. Базисна умова постачання	EXW	FAS	FOB	CIF	CFR	DAT
3. Облікова вартість товару, грн						
3. Вартість навантаження на автотранспорт, грн	100	80	50	110	120	140
4. Вартість транспортування автотранспортом до порту, грн	1 000	1 020	800	750	1 050	1 100
5. Митні платежі при вивозі вантажу, грн	30	800	1 200	90	15	50
6. Вартість перевантаження з автотранспорту на корабель, грн	150	160	110	250	260	300
7. Фрахт судна, дол.	7 500	8 000	10 000	12 000	8 200	9 800
8. Вартість страхування перевезення морем, дол.	90	144	190	210	161	194
9. Імпортне мито, дол.	-	1 200	2 800	3 000	5 000	10 000
10. Вартість перевантаження з корабля на автотранспорт, дол.	505	353	234	494	567	728
11. Вартість транспортування автотранспортом до складу імпортера, дол.	4 200	6 800	3 500	3 800	5 850	6 720
12. Офіційний курс НБУ грн./дол.	7,65	7,59	7,30	7,00	7,65	7,27

Тема 11. Розрахунок оптимальної моделі зовнішньоторговельної угоди

Оптимізація умов контракту є основною й необхідною процедурою в процесі взаємодії з іноземним партнером у період до підписання контракту. Підприємство прагне знайти найбільш вигідні умови здійснення угоди, але не тільки з погляду власних інтересів, а й з урахуванням інтересів свого партнера; найбільш повно реалізувати всі

наявні можливості обох сторін, мінімізувати ризики. Оптимізація зовнішньоторговельної угоди проводиться в декілька етапів:

- 1) вибір найбільш вигідної базисної умови постачання;
- 2) оптимізація ціни товару й загальної суми контракту;
- 3) вибір оптимальної умови платежу;
- 4) узагальнення всіх умов контракту і формування оптимальної моделі контракту.

Питання для обговорення

1. Що розуміють під терміном «оптимізація»? Що є метою оптимізації?
2. Яка базисна умова постачання вважається найбільш вигідною для імпортера, яка – для експортера?
3. Які способи фіксації цін застосовуються у світовій торгівлі.
4. Від чого залежить вибір одиниці виміру товару?

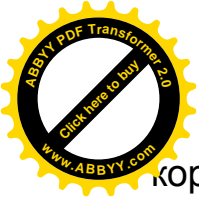
Тема 12. Порядок проведення та обліку операцій з давальницькою сировиною в сфері ЗЕД

При ввозі на територію України продукції, виготовленої з давальницької сировини, обкладання ПДВ здійснюється в такому ж порядку, що й оподаткування імпортованих товарів. Особливістю визначення митної вартості з метою визначення суми «ввізного» ПДВ при операціях з давальницькою сировиною є те, що митна вартість повинна включати не тільки вартість завезеної (вивезеної) сировини, зазначену в простому векселі чи письмовому зобов'язанні, але й усі витрати, понесені замовником при виробництві та доставці продукції до митного кордону України.

У бухгалтерському обліку, у залежності від схем здійснення давальницьких операцій, можливі кілька варіантів відображення господарських операцій. Ці варіанти докладно описані в навчальному посібнику [5].

Питання для обговорення

1. Особливості обліку діяльності підприємства-виконавця операцій з давальницькою сировиною у сфері ЗЕД.
2. Доцільність передачі давальницької сировини на переробку за

кордон.

3. Проблеми оподаткування операцій з давальницькою сировиною у сфері ЗЕД.

Завдання 12.1

Український виконавець – підприємство «ІНЕЛЛА» – ввозить давальницьку сировину з Угорщини на суму 10 000 євро. Давальницька сировина не підлягає обкладенню акцизним збором, ввізне мито – 25%. Вартість послуг по переробці становить 1 200 євро, собівартість послуг – 1500 грн. На дату митного оформлення ввозу сировини курс НБУ склав 10,01 грн./євро, на дату відвантаження готової продукції – 9,85 грн./євро, на дату надходження валютної виручки – 10,05 грн./євро. При митному оформленні виданий простий вексель на суму ввізного мита і ПДВ. Потрібно визначити, яку суму слід вказати в такому векселі та відобразити операції в обліку, використовуючи табл. 12.1.

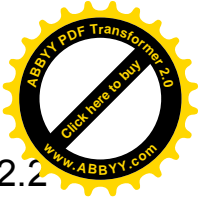
Таблиця 12.1

Відображення в обліку операцій зі ввозу давальницької сировини в Україну з метою переробки

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Видано простий вексель			
Оприбутковано давальницьку сировину			
Відображено контрактну вартість послуг з переробки			
Вивезено готову продукцію			
Списано витрати, зв'язані з переробкою сировини			
При вивозі готової продукції погашений простий вексель			
Надійшла іноземна валюта в оплату послуг			
Відображено курсову різницю, нараховану на суму дебіторської заборгованості			
Сформовано фінансовий результат			

Завдання 12.2

Відобразіть в обліку операції фірми «ІНЕЛЛА», наведені в завданні 12.1, за умови, якщо оплата послуг з переробки проводиться сировиною, що обкладається ввізним митом 25% і ПДВ.

Таблиця 12.2

Відображення в обліку операцій зі ввозу давальницької сировини в Україну у випадку оплати послуг сировиною

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Видано простий вексель			
Оприбутковано давальницьку сировину			
Нараховані: а) митні збори б) мито			
Оплачено митний збір і мито			
Нараховано суму ПДВ, що підлягає оплаті			
Відображено заборгованість по ПДВ			
Відображено оплату ПДВ на рахунки митниці			
Відображено суму податкового кредиту по ПДВ			
Списано вартість сировини, отриманої в оплату послуг			
Оприбутковано сировину, отриману в оплату послуг			
Відображено контрактну вартість послуг з переробки			
Вивезено продукцію і списано витрати з переробки			
Проведено залік заборгованості			
Відображено зміну курсу, що відбулася в період виникнення і погашення взаємних заборгованостей			
Списано з забалансового рахунка вартість сировини			
Погашено простий вексель після вивозу продукції			
Сформовано фінансовий результат			

Завдання 12.3

Іноземний замовник ввіз для переробки давальницьку сировину (не підакцизну) на суму 12 000 дол. Відповідно до контракту за послуги з переробки передбачена оплата в сумі 2 000 дол. Собівартість переробки сировини в українського резидента склала 4 100 грн. На дату митного оформлення курс НБУ склав 7,45 грн./дол.; на дату відвантаження виробленої продукції – 7,48 грн./дол.; на дату надходження валюти – 7,6 грн./дол.

Потрібно відобразити в обліку українського резидента операції зі ввозу і переробки давальницької сировини, розрахувати необхідні суми.

Завдання 12.4

Українське підприємство «Альфа» уклало контракт із польською фірмою «Яцек», за яким нерезидент здійснює переробку давальницької сировини на суму 45 000 дол. Вартість послуг з переробки складає 8 000 дол. Вивезена сировина не відноситься до товарів критичного експорту і не підлягає обкладанню акцизним збором, вона також є власністю підприємства «Альфа» і знаходиться в нього на обліку. При вивозі українським підприємством видане письмове зобов'язання зворотного ввозу сировини.

Ввезена сировина не є готовою продукцією і враховується в замовника на рахунках виробництва. Цикл переробки в польського партнера складає 35 днів. Перероблена сировина ввозиться на територію України не пізніше, ніж на 45 день з моменту передачі її польському партнеру в переробку. Оплата послуг здійснюється за фактом їхнього надання.

Курс НБУ на дату вивозу сировини склав 7,3 грн./дол., на дату ввозу переробленої сировини – 7,35 грн./дол., а на дату оплати послуг виконавця – 7,29 грн./дол.

Потрібно скласти бухгалтерські записи, розрахувати необхідні суми і вказати первинні документи, на підставах яких здійснені господарські операції.

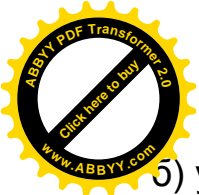
Тести

1. У загальних випадках операція з переробки сировини вважається операцією з давальницькою сировиною, якщо сировина замовника складає:

- а) не менш 20% загальної вартості готової продукції;
- б) не менш 50% загальної вартості готової продукції;
- в) не менш 80% загальної вартості готової продукції;
- г) не менш 100% загальної вартості готової продукції.

2. Для реалізації готової продукції, виробленої українським підприємством з давальницької сировини, закупленої на території України, нерезидентом було засновано і зареєстровано постійне представництво. Відповідно до законодавства України розрахунки між українським покупцем готової продукції та цим представництвом можуть здійснюватися:

- а) тільки у валюті 1 групи Класифікатора;

- б) у будь-якій валюті;
- в) у національній валюті України.

3. При здійсненні операцій з переробки давальницької сировини, розрахунок за якими проводиться в натуральній формі, перевищення законодавчо встановлених термінів розрахунків можливо при наявності:

- а) індивідуальної ліцензії НБУ;
- б) індивідуального дозволу Міністерства економіки і з питань європейської інтеграції України.
- в) дозволу КМУ;
- г) індивідуального рішення ДПАУ;

4. Сума мита при ввозі давальницької сировини:

- а) перераховується на спеціальні рахунки митного органа;
- б) перераховується на рахунки казначейства і направляється безпосередньо в бюджет;
- в) покривається простим векселем.

5. У випадку закупівлі давальницької сировини на митній території України на суму передбачених податків видається:

- а) простий вексель;
- б) письмове зобов'язання;
- в) довідка-розрахунок суми відповідного податку;
- г) акцептований вексель.

6. Різниці, що виникають у ході виконання операцій з давальницькою сировиною через зміну валютних курсів при оплаті послуг у грошовій формі, відносяться до складу:

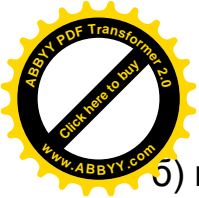
- а) операційних курсових різниць;
- б) неопераційних курсових різниць;
- в) інших доходів (витрат) підприємства;
- г) надзвичайних доходів (витрат) підприємства.

7. Валютний курс на момент виникнення дебіторської заборгованості в ході виконання операції з давальницькою сировиною склав 10,15 грн./євро, а на момент її погашення – 10,01 грн./євро. Сума такої курсової різниці:

- а) відноситься до складу валових доходів підприємства;
- б) відноситься до складу валових витрат резидента;
- в) не враховується в податковому обліку.

8. Плата за митне оформлення вивозу давальницької сировини на переробку за межами України відноситься:

- а) до складу витрат на збут;

- б) на балансову вартість давальницької сировини;
- в) до складу інших витрат операційної діяльності;
- г) до складу адміністративних витрат.

9. Плата за митне оформлення ввозу давальницької сировини на митну територію України з метою переробки при сплаті наданих послуг сировиною замовника-нерезидента нараховується записом:

- а) Дт 92 Кт 685;
- б) Дт 26 Кт 685;
- в) Дт 902 Кт 685;
- г) Дт 949 Кт 685.

Тема 13. Організація та облік операцій фінансового та оперативного лізингу

Загальні правові й економічні основи здійснення лізингових (орендних) операцій закладені в Законі України «Про фінансовий лізинг» № 723/97-ВР від 16.12.1997 р. Фінансовий лізинг - це господарська операція фізичної або юридичної особи, яка передбачає відповідно до договору фінансового лізингу (оренди) передання орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду, придбаного або виготовленого орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу. Оперативний лізинг - це господарська операція, за якою лізингоодержувач за своїм замовленням одержує в платне використання від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, за який амортизується менше 90% вартості об'єкта лізингу, встановленої на день укладання договору. Після закінчення строку договору оперативного лізингу він може бути продовжений або об'єкт лізингу підлягає поверненню лізингодавцю й може бути повторно переданий у використання іншому лізингоодержувачу.

Питання для обговорення

1. Сутність та відмінності фінансового та оперативного лізингу.
2. Порядок здійснення операцій по ввозу на територію України та використанню об'єктів операційного лізингу.
3. Технологія операції по наданню майна в операційний лізинг нерезидентіві.
4. Особливості митного оформлення лізингових операцій.

Завдання 13.1

Українське підприємство ТОВ «ЄГЕР» за умовами договору оперативного лізингу з іноземною компанією «LAIN» ввозить на митну територію України та використовує в адміністративних цілях об'єкт основних засобів. Строк оренди становить 1 квартал, вартість об'єкта лізингу - 50 000 євро, сума квартальної орендної плати (лізингових платежів) - 5 000 євро. Договором передбачено, що ТОВ «ЄГЕР» перераховує на користь орендодавця лізингові платежі, зменшені на суму податку на доходи нерезидента, згідно українського законодавства. Валютою платежу сторонами договору обрано євро. Курс НБУ на дату отримання об'єкта лізингу та митного оформлення його ввезення склав 10,45 грн/євро; на дату нарахування орендної плати - 10,30 грн/євро, на дату перерахування - 10,40 грн/євро, на дату повернення об'єкта лізингу і митного оформлення його вивозу - 10,25 грн/євро.

Необхідно відобразити в обліку операції українського підприємства-лізингоодержувача (табл. 13.1)

Таблиця 13.1

Журнал реєстрації господарських операцій лізингоодержувача

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
1. Отриманий об'єкт оперативного лізингу			
2. Перерахована сума ПДВ на рахунки митного органу			
3. Визнано право на податковий кредит			
4. Нарховані витрати по використанню об'єкта лізингу.			
5. Нарховане податкове зобов'язання по ПДВ на контрактну вартість отриманої послуги			
6. Перерахована сума ПДВ			
7. Визнано право на податковий кредит			
8. Утримано податок на доходи нерезидента			
9. Перераховано податок на доходи нерезидента			
10. Перераховано орендну плату			
11. Відображена курсова різниця			
12. Повернутий лізингодавцю об'єкт лізингу			

Завдання 13.2

Українське підприємство «ЄГЄР» передало іноземній компанії «LAIN» транспортні засоби в оперативний лізинг. Вартість об'єктів оперативного лізингу, вивезених за межі митної території України, - 250 000 грн. Сума поквартальної орендної плати (лізингових платежів), вказана в договорі лізингу, - 4 000 євро. За даними бухгалтерського обліку протягом кварталу проведені амортизаційні відрахування на суму 20 230 грн. Для обліку переданих в оренду транспортних засобів згідно робочого плану рахунків ТОВ «ЄГЄР» використовує субрахунок 105.1 «Транспортні засоби передані в оренду».

Курс НБУ на дату передачі об'єктів лізингу склав 10,25 грн/євро; на дату нарахування орендної плати - 10,50 грн/євро, на дату отримання плати - 10,45 грн/євро.

Необхідно відобразити в обліку операції українського підприємства-лізингодавця (табл. 13.2)

Таблиця 13.2

Журнал реєстрації господарських операцій лізингодавця

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
Передані транспортні засоби в оперативний лізинг нерезиденту			
Проведені амортизаційні відрахування вартості об'єктів, переданих в оренду			
Нарахована орендну плата відповідно до договору оперативного лізингу			
Нараховане податкове зобов'язання по ПДВ			
Отримана оплата від нерезидента			
Відображена курсова різниця			
Витрати віднесені на фінансовий результат			
На фінансовий результат віднесені доходи від операційної оренди активів			
На фінансовий результат віднесена операційна курсова різниця			

Завдання 13.3

Українське підприємство ТОВ «ЄГЕР» за умовами договору фінансового лізингу з іноземною компанією «LAIN» ввозить на митну територію України та використовує в господарській діяльності в процесі виробництва продукції обладнання, вартістю 500 000 євро. Строк оренди становить 2 роки, лізингові платежі нараховуються та перераховуються поквартально, комісійна винагорода орендодавця становить 10 000 євро в квартал (для спрощення припустимо, що така комісія не перевищує подвійну облікову ставку НБУ). Договором передбачено, що ТОВ «ЄГЕР» перераховує на користь орендодавця лізингові платежі, зменшені на суму податку на доходи нерезидента, згідно українського законодавства.

Обладнання отримано від лізингодавця та ввезено на митну територію України 1 жовтня. При митному оформленні нараховано та сплачено ПДВ та мито, за ставкою 5%; податковий кредит визнано підприємством на суму ПДВ, перерахованого на рахунки митного органу. Ліквідаційна вартість обладнання прийнята в сумі 72 000 грн.

Лізинговий платіж за 2 квартал користування об'єктом лізингу прострочено і фактично перераховано 10 квітня. Фінансові санкції за порушення графіку платежу не застосовувалися.

Курс НБУ склав: 1 жовтня - 10,50 грн/євро; 31 грудня - 10,75 грн/євро; 31 березня - 10,60 грн/євро; 10 квітня – 10,20 грн/євро.

Необхідно відобразити в обліку операції українського підприємства за договором міжнародного фінансового лізингу (табл. 13.3)

Таблиця 13.3

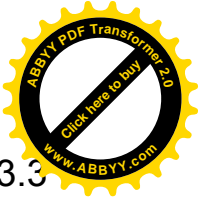
Журнал реєстрації господарських операцій лізингоодержувача

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
1. Перераховані платежі при митному оформленню ввезення обладнання			
2. Отримано обладнання від іноземного лізингодавця			

Продовження табл. 13.3

1	2	3	4
3. Нараховано мито			
4. Визнано право на податковий кредит по ПДВ			
5. Обладнання введене в експлуатацію			
6. Частина довгострокових зобов'язань з фінансового лізингу віднесена до поточної заборгованості			
7. Нарахована комісійна винагорода іноземного лізингодавця за 1 квартал оренди			
8. Перерахований лізинговий платіж за 1 квартал оренди в частині комісійної винагороди			
9. Утримано податок на доходи нерезидента			
10. Перераховано податок на доходи нерезидента			
11. Перерахований лізинговий платіж за 1 квартал оренди в частині вартості об'єкта лізингу			
12. Нарахована курсова різниця по довгостроковим зобов'язанням перед лізингодавцем			
13. Нарахована курсова різниця по поточним зобов'язанням перед лізингодавцем			
14. Нарахована амортизація за три місяці використання об'єкта лізингу			
15. На фінансовий результат віднесені загальновиробничі витрати			
16. На фінансовий результат віднесені фінансові витрати			
17. На фінансовий результат віднесені інші доходи			
18. Нарахована комісійна винагорода іноземного лізингодавця за 2 квартал оренди			
19. Нарахована курсова різниця по довгостроковим зобов'язанням перед лізингодавцем			
20. Нарахована курсова різниця по поточним зобов'язанням перед лізингодавцем			
21. Нарахована амортизація за три місяці використання об'єкта лізингу			

1	2	3	4
22. На фінансовий результат віднесені загальновиробничі витрати			
23. На фінансовий результат віднесені фінансові витрати			
24. На фінансовий результат віднесені інші витрати			
25. Перерахований прострочений лізинговий платіж за 2 квартал оренди в частині комісійної винагороди			
26. Нарахована курсова різниця по просроченому платежу в частині комісійної винагороди			
27. Утримано податок на доходи нерезидента			
28. Перераховано податок на доходи нерезидента			
29. Перерахований прострочений лізинговий платіж за 2 квартал оренди в частині вартості об'єкта лізингу			
30. Нарахована курсова різниця по просроченому платежу в частині вартості об'єкта лізингу			

Тема 14. Облік та порядок здійснення операцій за зовнішньоекономічними договорами комісії та консигнації

За угодою комісії одна сторона (комісіонер – господарюючий суб'єкт, що приймає товар на комісію) зобов'язується з доручення іншої сторони (комітент – юридична особа, що здає товар на комісію) за винагороду укласти один або кілька договорів від свого імені за рахунок комітента. Одночасно за комітентом зберігається право власності на товар, що зданий у комісію, до моменту його продажу покупцеві. Відповідальність за втрату або ушкодження товару, що зданий на комісію, несе комісіонер.

Особливим видом комісійних операцій у сфері ЗЕД є операції консигнації, оскільки передбачають продаж товарів через консигнаційні склади посередників (консигнаторів), право власності на товар зберігається при цьому до моменту продажу за консигнантом.

Консигнаційна торгівля українських резидентів здійснюється з митних ліцензійних складів.

Питання для обговорення

1. Які договори відносяться до договорів комісії в ЗЕД?
2. Який порядок відображення в обліку збереження товарів на консигнаційних складах?
3. Які особливості обліку роботи консигнаторів?

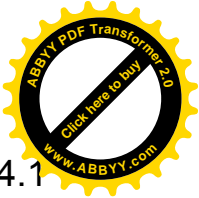
Завдання 14.1

Українське підприємство ТОВ «ІНВІ» (комітент) уклало договір, згідно до якого українське підприємство ТОВ «ЄГЕР» (комісіонер) зобов'язується придбати за рахунок комітента, ввезти на митну територію України та передати комітенту товари іноземного виробництва. За здійснення операції передбачена комісійна винагорода в сумі 45 000 грн. (у т.ч. ПДВ). Для придбання товарів комітентом перераховано на поточний рахунок комісіонера 975 000 грн., після чого комісіонер придбав іноземну валюту в сумі 75 000 євро на МВРУ за курсом 11,7 грн/євро (курс НБУ – 10,8 грн/євро, комісійна винагорода банку – 0,05%) і в той же день перерахував її іноземному постачальнику; надалі отримав товари та здійснив їх митне оформлення в режимі «імпорт» (курс НБУ – 10,75 грн/євро), передав їх комітенту та повернув залишок невикористаних грошових коштів. Фактична собівартість послуг комісіонера склала 25 000 грн. Згідно до робочого плану рахунків для обліку надходжень від комітента ТОВ «ЄГЕР» використовує субрахунок 681.1 «Розрахунки за авансами, одержаними від комітента». Необхідно відобразити в обліку операції ТОВ «ЄГЕР» (табл. 14.1)

Таблиця 14.1

Журнал реєстрації господарських операцій комісіонера

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
Отримані кошти від комітента			
Із поточного рахунку підприємства перераховані кошти для купівлі валюти			
На поточний рахунок отримана придбана валюта			

Продовження табл. 14.1

1	2	3	4
Відображено нарахування та сплату комісійної винагороди банку			
Відображено різницю між фактичним курсом купівлі валюти й курсом НБУ			
Перераховано аванс іноземному постачальнику			
Отримані товари від іноземного постачальника			
Перераховано ПДВ при митному оформленні імпорту товарів			
Визнано право на податковий кредит			
Проведено взаємозалік заборгованостей			
Визнані податкові зобов'язання по ПДВ			
Віднесені суми ПДВ на розрахунки з комітентом			
Повернуто залишок невикористаних коштів комітенту			
Визнано дохід від наданих послуг комісії			
Визнано податкове зобов'язання по ПДВ			
Відображена собівартість наданих послуг комісії			
Отримана комісійна винагорода			

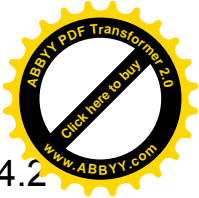
Завдання 14.2

Відобразіть в бухгалтерському обліку операцію комісії, описану в завданні 14.1, з точки зору комітента ТОВ «ІНВІ» (табл. 14.2)

Таблиця 14.2

Журнал реєстрації господарських операцій комітента

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
Перераховані кошти комісіонеру			
Оприбутковані імпорتنі товари від комісіонера			
Визнано право на податковий кредит			
Визнані адміністративні витрати, здійснені комісіонером			

1	2	3	4
Визнані інші витрати, здійснені комісіонером			
Отримано залишок невикористаних коштів від комісіонера			
Нараховані витрати по отриманим комісійним послугам			
Визнано право на податковий кредит по ПДВ			
Перерахована комісійна винагорода комісіонеру			

Завдання 14.3

Українське підприємство ТОВ «ІНВІ» (комітент) уклало договір, згідно до якого іноземна фірма «LAIN» (комісіонер) зобов'язується придбати за рахунок комітента товари іноземного виробництва. За здійснення операції передбачена комісійна винагорода в сумі 7 000 євро, яка сплачується після підписання акту надання послуг. Для придбання товарів комітентом перераховано на користь комісіонера 140 000 євро (курс НБУ –10,50 грн/євро). При митному оформленні ввезення товарів, митна вартість яких склала 145 000 євро, комітентом нараховано та сплачено ПДВ та мито за ставкою 10%.

Курс НБУ склав:

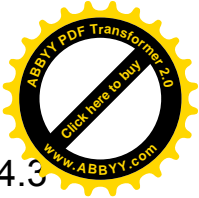
- на дату оприбуткування та митного оформлення ввезення товарів – 10,75 грн/євро;
- на дату підписання акту надання комісійних послуг –11,05 грн/євро;
- на дату погашення заборгованості перед комісіонером – 10,95 грн/євро.

Необхідно відобразити в обліку операції ТОВ «ІНВІ» (табл. 14.3)

Таблиця 14.3

Журнал реєстрації господарських операцій комітента

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
Перераховано кошти комісіонерів			

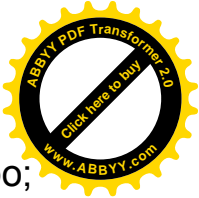

1	2	3	4
Перераховані платежі при митному оформленні ввезення товарів			
Нараховано мито			
Визнано право на податковий кредит по ПДВ			
Оприбутковані товари, придбані комісіонером			
Нарахована комісійна винагорода іноземного комісіонера			
Відображені податкові зобов'язання по ПДВ по отриманих комісійних послугах			
Погашені податкові зобов'язання по ПДВ			
Погашена заборгованість перед комісіонером			
Визнана курсова різниця			
Визнано право на податковий кредит у наступному податковому періоді			

Завдання 14.4

Українське підприємство ТОВ «ЄГЄР» (комісіонер) за договором з іноземною фірмою «LAIN» (комітент) зобов'язане ввезти на територію України товари виробництва фірми «LAIN» і реалізувати їх в Україні. Митна вартість імпортованих товарів склала 75 000 євро. Комісійна винагорода в сумі 23 000 євро отримана після підписання акту про надання послуг та перерахування виручки від реалізації товарів комітенту. Собівартість комісійних послуг склала 82 000 грн. Товари реалізовані українським покупцем на суму 1 012 500 грн (у т.ч. ПДВ), курс НБУ - 11,25 грн/євро. За умовами договору комісіонер перераховує виручку від реалізації зменшену на суму ПДВ, утриманого згідно українського законодавства. Іноземна валюта придбана на МВРУ на курсом 11,47 грн/ Курс НБУ євро, комісійна винагорода банку стягується за ставкою 0,05%. Курс НБУ склав:

- на дату отримання та митного оформлення ввезення товарів – 10,50 грн/євро;
- на дату зарахування придбаної іноземної валюти 11,04 грн/євро;
- на дату перерахування виручки комітенту – 11,05 грн/євро.

на дату підписання акту надання комісійних послуг –10,78 грн/євро;
на дату отримання комісійної винагороди – 11,27 грн/євро.
Необхідно відобразити в обліку операції ТОВ «ЄГЄР» (табл. 14.4)

Таблиця 14.4

Журнал реєстрації господарських операцій комісіонера

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
Отримані товари від іноземного комітента			
Перерахована сума ПДВ при митному оформленню імпорту товарів			
Визнано право на податковий кредит по ПДВ			
Реалізовані товари українським покупцям			
Визнано податкове зобов'язання по ПДВ			
Списана вартість реалізованих товарів з позабалансового обліку			
Отримана оплата від українських покупців			
Визнана заборгованість перед комітентом			
Перераховані кошти для купівлі валюти			
На поточний рахунок отримана придбана іноземна валюта			
Відображено нарахування та сплату комісійної винагороди банку			
Відображено різницю між фактичним курсом купівлі валюти й курсом НБУ			
Погашена заборгованість перед комітентом			
Визнана курсова різниця по коштам на валютному рахунку			
Визнана курсова різниця по розрахункам з комітентом			
Сума ПДВ, сплаченого при митному оформленні імпорту, віднесена до податкового кредиту			
Визнано дохід від надання комісійних послуг			
Визнано податкове зобов'язання по ПДВ			
Відображена собівартість наданих послуг комісії			
Отримана комісійна винагорода			
Визнана курсова різниця			

Завдання 14.5

Українське підприємство ТОВ «ЄГЄР» за договором з іноземною фірмою «LAIN» зобов'язане придбати в Україні товари, провести митне оформлення їх вивозу і надати комітентові в обумовлений строк. Оскільки контрактна вартість товарів не повинна перевищувати 50 000 євро, комітент перерахував цю суму на поточний рахунок комісіонера після укладання договору.

Договором також передбачено, що компенсація вартості товарів перераховується у валюту платежу за курсом НБУ на дату першої з подій: або отримання товару від продавця, або перерахування оплати на його рахунок.

Комісіонер придбав товари в українського виробника за 542 400 грн., у т.ч. ПДВ, при авансовій формі розрахунків.

Для доставки товарів комітентові ТОВ «ЄГЄР» понесло витрати на транспортування в межах України, яке здійснювало українське підприємство, платник ПДВ, в сумі 18 000 грн. та оплатило за митне оформлення у позаробочий час, встановлений для митного органу 2 254 грн. Комісійна винагорода отримана комісіонером до підписання акту наданих послуг на суму 3 000 євро, собівартість наданих послуг склала 7 000 грн.

Згідно до робочого плану рахунків для обліку надходжень від комітента ТОВ «ЄГЄР» використовує субрахунок 685.1 «Розрахунки з комітентами».

Курс НБУ склав:

на дату отримання валюти від комітента в оплату товару – 11,05 грн/євро;

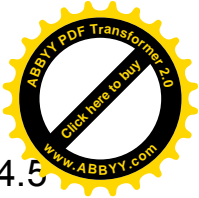
на дату перерахування авансу продавцю – 11,20 грн/євро;

на дату повернення залишку невикористаної валюти – 11,30 грн/євро;

на дату отримання комісійної винагороди – 11,27 грн/євро;

на дату підписання акту надання комісійних послуг – 10,98 грн/євро.

Необхідно відобразити в обліку операції ТОВ «ЄГЄР» (табл. 14.5)

Журнал реєстрації господарських операцій комісіонера

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
Отримані кошти від іноземного комітента			
Перераховано аванс українському постачальнику товарів			
Відображено податковий кредит по ПДВ			
Отримані товари від українського постачальника			
Проведено взаємозалік заборгованостей			
Відображено різницю по заборгованості перед комітентом			
Нараховані витрати по транспортуванню товарів на експорт			
Визнано податковий кредит по ПДВ			
Оплачено за транспортування			
Перерахована плата за митне оформлення			
Нараховані витрати по митному оформленню			
Передані товари іноземному комітенту			
Визнано право на податковий кредит по ПДВ			
Перераховано залишок невикористаних коштів комітенту			
Відображено курсову різницю при поверненні залишку коштів			
Отримана комісійна винагорода на поточний рахунок			
Визнано податкове зобов'язання по ПДВ			
Визнано дохід від надання комісійних послуг			
Зменшено дохід на суму податкового зобов'язання по ПДВ			
Відображена собівартість наданих послуг комісії			
Проведено взаємозалік заборгованостей			

Тема 15. Облік розрахункових і касових операцій в інвалюті

Розрахунки готівкою в іноземній валюті більшість українських підприємств здійснює при відрядженні робітників за кордон. Нормативно-

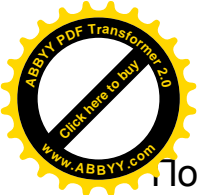

правовою базою розрахунків підприємств, установ і організацій по відрядженням за кордон є Інструкція про службові відрядження в межах України і за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 р. № 59, Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.1999 р. № 663 «Про норми відшкодування витрат на відрядження у межах України і за кордон» і Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 р. № 997 «Про внесення змін у постанову Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1999 року № 663» зі змінами та доповненнями.

Згідно з цими нормативними документами, за час перебування у відрядженні працівнику виплачують добові і відшкодовують витрати на проїзд, на оплату рахунків за проживання і включених у такі рахунки витрат на харчування і побутові послуги, оплату телефонних рахунків, оформлення закордонних паспортів, комісійні, обов'язкове страхування та інші витрати, що підтверджені документально. Фактичний час перебування у відрядженні визначається в залежності від країни відрядження: або за відмітками контрольно-пропускних пунктів Прикордонних військ України в закордонному паспорті, якщо з країною встановлений повний прикордонний контроль, а в інших випадках – відповідно до відміток підприємств, що відряджають і приймають робітників у посвідченні про відрядження. Добові виплачують в іноземній валюті за курсом НБУ на дату одержання коштів з каси уповноваженого банку.

Підприємство зобов'язане надати відрядженому працівнику аванс у національній валюті країни відрядження або у ВКВ у достатньому розмірі. Протягом 3^x днів після повернення співробітник зобов'язаний надати звіт, який повинен бути затверджений керівником. Кошти, зайво видані як аванс, повертаються працівником у тій валюті, у якій були видані в підзвіт. У випадку, якщо працівнику належить сума до доплати, вона видається з каси підприємства в національній валюті України за курсом НБУ на момент одержання коштів з каси уповноваженого банку.

При зміні курсу НБУ між датою визнання витрат по відрядженню за кордон (дата затвердження авансового звіту) і одержанням засобів з валютного рахунка виникають курсові різниці, тому що така заборгованість є монетарною статтею балансу. Для їхнього відображення використовуються рахунки 714 – у випадку одержання доходу, і 945 – при несприятливому для підприємства зміні курсу.

Порядок відображення в обліку розрахунків щодо відряджень за рубіж наведено у табл. 15.1.

Таблиця 15.1

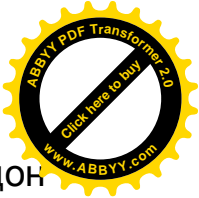
Загальна схема відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з відрядженням за рубіж

Зміст операції	Дебет	Кредит
1. Надходження валюти з валютного рахунка в касу підприємства для видачі авансу на відрядження	302	312
2. Видача авансу відрядженому працівнику	372	302
3. Затвердження авансового звіту (у залежності від мети відрядження)	91 92 93 94	372
4. Остаточний розрахунок щодо відрядження за кордон		
а) працівнику належить сума до доплати:		
– отримано кошти з поточного рахунка в касу	301	311
– погашено заборгованість перед працівником	372	301
б) працівнику слід повернути надлишок виданих коштів:		
– працівником внесена сума в касу	302	372
– кошти внесені на валютний рахунок підприємства	312	302
5. Відображена курсова різниця:		
а) позитивна	372	714
б) негативна	945	372

Питання для обговорення

1. Який порядок документального оформлення відряджень за кордон на підприємствах – суб'єктах ЗЕД ?
2. Які особливості вивозу наявної іноземної валюти за рубіж?
3. Які витрати підлягають відшкодуванню підприємством при відрядженні за кордон?
4. Яким чином розраховуються добові відрядженого працівника?
5. Які особливості бухгалтерського обліку операцій при розрахунках з використанням корпоративних карток?

Завдання 15.1

Підприємство направило співробітника у відрядження за кордон для підписання договору на реалізацію продукції. Співробітнику виданий аванс у сумі 500 євро і передані авіаквитки вартістю 588 євро (оплата української авіакомпанії проведена безготівковим розрахунком). Фактичні витрати, відповідно до затвердженого авансового звіту, склали 1200 євро.

Необхідно відобразити операції в бухгалтерському обліку (табл. 15.3), якщо курс НБУ представлений у табл. 15.2.

Таблиця 15.2

Динаміка курсу НБУ

Дата	Курс, грн./євро
перерахування коштів в оплату авіаквитка	11,10
видачі авансу співробітнику з каси підприємства	11,12
від'їзду співробітника у відрядження за рубіж	11,13
прибуття співробітника на підприємство	11,18
затвердження авансового звіту	11,19
погашення заборгованості по відрядженню	11,20

Таблиця 15.3

Відображення в бухгалтерському обліку розрахунків щодо відрядження за кордон

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	2	3	4
1. Оплачено авіаквитки			
2. Отримано і передано працівнику квитки			
3. Надійшли в касу кошти для видачі авансу			
4. Видано аванс відрядженому працівнику			
5. Віднесена на витрати сума на підставі затвердженого авансового звіту			
6. Відображено суму податкового кредиту по ПДВ по авіаквитку			
7. Отримані в касу кошти для відшкодування витрат співробітнику за відрядженням			
8. Видана співробітнику сума заборгованості по відрядженню			
9. Відображено курсову різницю			

Завдання 15.2

Два працівники підприємства були відряджені за кордон для участі в міжнародній виставці. Аванс був виданий порівну на загальну суму 2 150 євро, авансові звіти були затверджені на суму 950 і 970 євро. Курс НБУ на дату видачі авансу склав 11,15 грн / євро, на дату визнання витрат – 11,20 грн./євро, на дату погашення заборгованості – 11,21 грн./євро. Необхідно відобразити операції в обліку.

Завдання 15.3

Підприємство відрядило співробітника за кордон для вирішення питань, зв'язаних з удосконаленням організації допоміжного виробництва. Для видачі авансу підприємство придбало 800 євро (комісійна винагорода банку складає 0,5%). Витрати співробітника відповідно до затвердженого авансового звіту склали 750 євро.

Курс НБУ склав:

- а) на дату зарахування на валютний рахунок, одержання в касу і видачі підзвітній особі – 11,23 грн./євро;
- б) на дату затвердження авансового звіту – 11,24 грн./євро;
- в) на дату погашення заборгованості по відрядженню – 11,25 грн./євро.

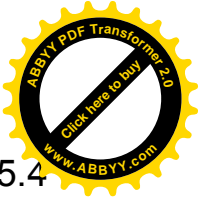
Курс МВРУ не змінювався і склав 11,30 грн./євро.

Необхідно відобразити операції в бухгалтерському обліку, визначити суму податкових витрат підприємства щодо відрядження за кордон, за умови, що усі витрати працівника документально підтверджені і мають зв'язок з господарською діяльністю.

Завдання 15.4

ТОВ «ЄГЕР» направило 3 співробітників у відрядження за кордон для вирішення різних питань, пов'язаних з господарською діяльністю підприємства.

Інформація щодо кожного з них наведена в табл. 15.4.

Таблиця 15.4

Характеристики умов відряджень працівників підприємства «ЄГЕР»

Умова	Іванов	Петров	Сідоров
Країна відрядження	США	Білорусія	Росія
Термін відрядження	10.03 – 16.03	11.03 – 15.03	10.03 – 17.03
Дата перетинання кордону	11.03 і 16.03	11.03 і 14.03	10.03 і 17.03
Зупинки, пересадки на шляху прямування	немає	14.03, м. Київ	немає
Вартість проїзду (туди і назад)	750 дол. США	120 грн.	250 грн.
Вартість проживання	100 дол. США / доба (без харчування)	7 дол. США / доба (без харчування)	2588 руб./доба (двухразове харчування)
Додаткові витрати	на побутові послуги – 85 дол. США; оформлення візи – 100 дол. США	комісійні за обмін ВКВ на національну валюту – 15 дол. США; телефонні рахунки – 20 дол. США.	користування телеканалами, за які встановлена додаткова плата – 705 руб.

Потрібно визначити, якими документами повинні бути підтверджені витрати, що перераховані у табл. 15.4, і розрахувати суми витрат, що підлягають відшкодуванню працівникам підприємства за умови надання працівниками цих документів (при необхідності застосуєте актуальні курси валют).

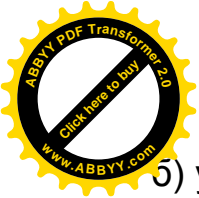
Тести

1. Аванс працівнику, спрямованому у відрядження за кордон повинен бути виданий:

- а) у гривнях;
- б) у вільно конвертованій валюті;
- в) у національній валюті країни відрядження;
- г) усі перераховані варіанти вірні.

2. Залишок коштів, що підлягає поверненню працівником підприємства відповідно до авансового звіту, повинен бути внесений у касу підприємства:

- а) у гривнях;

- б) у валюті першої групи Класифікатора валют;
- в) у валюті, у якій був виданий аванс.

3. Термін відрядження за рубіж не повинен перевищувати:

- а) 30 днів;
- б) 60 днів;
- в) 90 днів;
- г) 120 днів.

4. Якщо для остаточного розрахунку щодо відрядження за кордон підприємство повинне виплатити працівнику додаткову суму, то така виплата здійснюється:

- а) у національній валюті України;
- б) у національній валюті країни відрядження;
- в) у будь-якій валюті за домовленістю сторін;
- г) у валюті першої групи Класифікатора валют

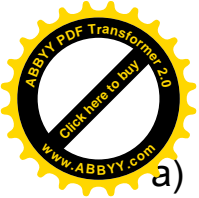
5. Працівнику підприємства на відрядження в США був виданий аванс у розмірі 5 000 дол. США, фактичні витрати склали 4 000 дол. США, однак авансовий звіт не був складений. Підприємству необхідно направити цього працівника у відрядження в Німеччину, відповідно до попереднього кошторису, витрати за яким складуть 2 000 дол. США. На відрядження в Німеччину працівнику варто видати аванс у сумі:

- а) 2 000 дол. США;
- б) 1 000 дол. США;
- в) працівник повинен виїхати у відрядження без одержання авансу;
- г) працівника не дозволяється направляти у відрядження і видавати аванс.

6. Відповідно до попереднього кошторису витрати працівника у відрядженні складуть 1000 дол. США. Курс на дату одержання коштів з валютного рахунка і видачі в підзвіт НБУ – 7,35 грн./дол. США; МВРУ – 7,37 грн./дол. США. Видача авансу буде супроводжуватися бухгалтерським записом:

- а) 372 301 7 350 грн.;
- б) 372 301 7 370 грн.;
- в) 372 302 7 350 грн.;
- г) 372 302 100 дол. США.

7. На підставі затвердженого авансового звіту співробітнику слід додатково відшкодувати 200 євро. Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту склав 11,22 грн./євро, на дату видачі коштів з каси – 11,24 грн./євро. Курсова різниця відображується записом:

- а) 372 714;
- б) 945 372;
- в) 312 714;
- г) 945 312.

8. На підставі затвердженого авансового звіту співробітнику належить до доплати 100 дол. США. Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту склав 11,23 грн./дол., на дату видачі коштів з каси – 11,24 грн./дол. Видача коштів з каси підприємства супроводжується записом:

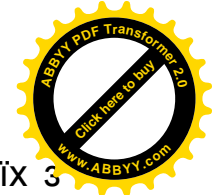
- а) 372 301 1123 грн.;
- б) 372 302 1123 грн.;
- в) 372 301 1124 грн.;
- г) 372 302 1124 грн.;
- д) 372 302 100 дол. США;
- е) 372 301 100 дол. США.

9. Видача готівкової іноземної валюти з поточного рахунка здійснюється уповноваженим банком на підставі подання:

- а) письмової заявки підприємства;
- б) довідки-розрахунку на видачу авансу у валюті;
- в) трьох примірників доручень;
- г) усіх вказаних документів.

Тема 16. Особливості обліку на підприємствах з іноземними інвестиціями.

Фінансовий кредит – це кошти, які надаються банком-резидентом або нерезидентом, кваліфікованим як банківська установа відповідно до законодавства країни перебування нерезидента, або резидентами й нерезидентами, які мають статус небанківських фінансових установ, відповідно до чинного законодавства, а також іноземними урядами чи його офіційними агентствами або міжнародними фінансовими організаціями й іншими кредиторами-нерезидентами в позику юридичній або фізичній особі на певний строк, для цільового використання й під відсоток. Правила надання фінансових кредитів установлюються Національним банком України (щодо банківських кредитів), а також Кабінетом Міністрів України (щодо небанківських фінансових організацій) відповідно до законодавства.

Порядок оцінки банківських кредитів, зарахування й списання їх з балансу, а також розкриття інформації щодо них в фінансовій звітності визначається П(с)БО 11 «Зобов'язання». Відповідно до норм П(с)БО 15 «Дохід» і П(с)БО 16 «Витрати», основна сума кредиту не збільшує доходи підприємства при одержанні кредиту й не відноситься до витрат при його погашенні.

Питання для обговорення

1. Які особливості обліку статутного капіталу підприємства в іноземній валюті?
2. Яким чином відображається в обліку надходження, обслуговування та погашення валютних кредитів?
3. Як зміни валютних курсів впливають на валові доходи та витрати підприємства при здійсненні кредитних операцій в інвалюті?

Завдання 16.1

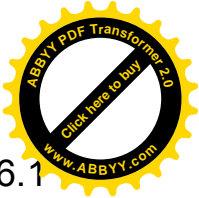
ВАТ «ВЄЄР» з метою перерахування авансу іноземному постачальнику автоматичної лінії виробництва отримало довгостроковий банківський кредит на суму 500 000 євро.

За умовами кредитного договору відсотки нараховуються щоквартально (на основі кількості календарних днів у кварталі) за ставкою 15% річних і сплачуються 3-го числа місяця, наступного за місяцем їх нарахування; погашення основної суми боргу здійснюється частинами у такому порядку: 30.06 – 200 000 євро, 31.12 – 130 000 євро, 31.03 – 170 000 євро.

Як зalog використано об'єкт основних засобів, оціночна вартість якого складає 6 050 000 грн. додаткові витрати, пов'язані з отриманням кредиту склали 10 500 грн. кредит зараховано на валютний рахунок підприємства 25 грудня, через два дні валютні кошти використано за цільовим призначенням. Імпортоване обладнання отримане 5 лютого на суму 500 000 євро на умовах DDP (ИНКОТЕРМС-2000).

Виплата відсотків за 2 квартал була просрочена і здійснена 3 жовтня, за порушення строків виплати відсотків нарахована і сплачена пеня у розмірі 5% від суми виплачених відсотків.

Курси валют у період проведення операцій наведені у табл. 16.1.

Таблиця 16.1

Динаміка валютного курсу, грн./євро

Дата	Курс НБУ	Дата	Курс НБУ	Дата	Курс НБУ
25.12	10,00	28.02	10,35	03.10	10,90
27.12	10,05	31.03	10,40	31.12	10,75
31.12	10,07	03.04	10,45	03.01	10,60
03.01	10,10	30.06	10,70	31.03	10,65
05.02	10,30	30.09	10,80	03.04	10,50

Необхідно скласти робочу розрахункову відомість (табл. 16.2) для розрахунку відсоткових платежів та курсових різниць, а також відобразити операції підприємства в бухгалтерському обліку (табл. 16.3)

Таблиця 16.2

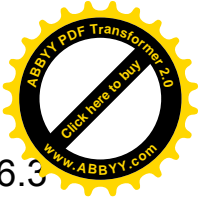
Розрахунок нарахованих та сплачених відсотків за довгостроковими кредитом ВАТ «ВЄЄР»

Дата		Сума відсотків, євро/грн		Основна сума боргу, євро/грн	Курсові різниці, грн	
нарахування	сплати	нарахованих	сплачених		за основною сумою боргу	за сумою відсотків
1	2	3	4	5	6	7
31.12						
31.03						
30.06						
30.09						
31.12						
31.03						

Таблиця 16.3

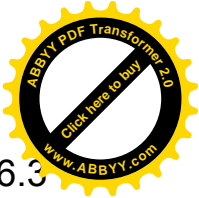
Відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з довгостроковим банківським кредитом

Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, євро/грн.
1	2	3	4	5
23.12	Здійснені додаткові витрати, пов'язані з отриманням банківського кредиту			
23.12	Оформлена застава на об'єкт основних засобів			

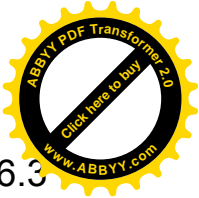
Продовження табл. 16.3

1	2	3	4	5
25.12	На поточний рахунок отримано довгостроковий банківський кредит			
27.12	Перераховано аванс іноземному постачальнику обладнання			
27.12	Відображена позитивна курсова різниця за засобами на валютному рахунку			
31.12	Відображена негативна курсова різниця за основною сумою боргу			
31.12	Нараховані відсотки за користування кредитом у 4 кварталі			
31.12	На фінансовий результат віднесені : – доходи – витрати періоду			
31.12	Частина довгострокового кредиту віднесена до поточних зобов'язань			
03.01	Перераховані відсотки за користування кредитом у 4 кварталі			
03.01	Відображена курсова різниця за нарахованими та сплаченими відсотками			
05.02	Оприбутковане обладнання від іноземного постачальника			
31.03	Нараховані відсотки за користування кредитом у 1 кварталі			
31.03	Відображені курсові різниці: – за довгостроковою частиною боргу – за поточною частиною боргу			
31.03	На фінансовий результат віднесені: – курсові різниці – витрати за нарахованими відсотками			
03.04	Перераховані відсотки за користування кредитом у 1 кварталі			
03.04	Відображена курсова різниця за нарахованими та сплаченими відсотками			
30.06	Нараховані відсотки за користування кредитом у 2 кварталі			
30.06	Погашена частина основного боргу в іноземній валюті			

Продовження табл. 16.3

1	2	3	4	5
30.06	Відображені курсові різниці: – за погашеною частиною боргу – за довгостроковою частиною основного боргу – за поточною частиною основного боргу			
30.06	На фінансовий результат віднесені: – курсові різниці – витрати за нарахованими відсотками			
30.09	Нараховані відсотки за користування кредитом у 3 кварталі			
30.09	Відображені курсові різниці: – за просроченими відсотками – за довгостроковою частиною боргу – за поточною частиною основного боргу			
30.09	На фінансовий результат віднесені: – курсові різниці – витрати за нарахованими відсотками			
03.10	Перераховані відсотки за користування кредитом у 2 та у 3 кварталах			
03.10	Відображена негативна курсова різниця за нарахованими та сплаченими відсотками			
03.10	Нарахована та перерахована пеня за просрочку виплати відсотків			
31.12	Нараховані відсотки за користування кредитом у 4 кварталі			
31.12	Погашена частина основного боргу в іноземній валюті			
31.12	Відображені курсові різниці по основному боргу: – в погашеній частині – в довгостроковій частині			
31.12	На фінансовий результат віднесені: – позитивні курсові різниці – негативні курсові різниці – витрати за нарахованими відсотками – пеня			

1	2	3	4	5
31.12	Частина довгострокового кредиту віднесена до поточних зобов'язань			
03.01	Перераховані відсотки за користування кредитом у 4 кварталі			
03.01	Відображена курсова різниця за нарахованими та сплаченими відсотками			
31.03	Нараховані відсотки за користування кредитом у 1 кварталі			
31.03	Погашена частина основного боргу в іноземній валюті			
31.03	Відображені курсові різниці по основному боргу			
31.03	На фінансовий результат віднесені: – курсові різниці – витрати за нарахованими відсотками			
03.04	Перераховані відсотки за користування кредитом у 1 кварталі			
03.04	Відображена позитивна курсова різниця за нарахованими та сплаченими відсотками			
03.04	Відображено повернення основних засобів з під застави			

Тести

1. Засоби, отримані українським підприємством як кредит в іноземній валюті, зараховуються на:

- а) поточний валютний рахунок підприємства;
- б) розподільний рахунок;
- в) депозитний рахунок.

2. Українське підприємство 28 березня отримало короткостроковий банківський кредит на суму 100 000 дол. США для погашення заборгованості перед іноземним постачальником сировини. 28 липня кредит було погашено за рахунок експортної виручки. Курс НБУ становив: 28.03 – 8,05 грн/дол., 31.03 – 7,90 грн/дол., 30.06 – 7,70 грн/дол., 28.07 – 8,02 грн/дол. Яким бухгалтерським записом слід відобразити в бухгалтерському обліку у 2 кварталі курсову різницю?

- а) Дт 602 Кт 714 20 000 грн;

- б) Дт 602 Кт 945 20 000 грн;
- в) Дт 502 Кт 714 20 000 грн;
- г) Дт 502 Кт 945 20 000 грн;

3. За користування короткостроковим валютним кредитом у квітні нараховані відсотки в сумі 100 дол. і виплачені 4 травня. Курс НБУ становив: 30.04 – 7,85 грн/дол., 04.05 – 7,80 грн/дол. Яким бухгалтерським записом слід відобразити в бухгалтерському обліку нарахування відсотків за користування кредитом?

- а) Дт 951 Кт 684 785 грн;
- б) Дт 952 Кт 684 785 грн;
- в) Дт 951 Кт 685 780 грн;
- г) Дт 952 Кт 685 780 грн;
- д) інше

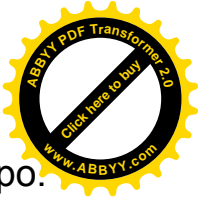
4. За користування короткостроковим валютним кредитом у квітні нараховані відсотки в сумі 100 дол. і виплачені 4 травня. Курс НБУ становив: 30.04 – 7,85 грн/дол., 04.05 – 7,80 грн/дол. Яким бухгалтерським записом слід відобразити в бухгалтерському обліку виплату відсотків за користування кредитом?

- а) Дт 684 Кт 312 780 грн;
- б) Дт 684 Кт 311 780 грн;
- в) Дт 685 Кт 312 780 грн;
- г) Дт 685 Кт 311 780 грн;
- д) інше

5. За користування короткостроковим валютним кредитом у квітні нараховані відсотки в сумі 100 дол. і виплачені 4 травня. Курс НБУ становив: 30.04 – 7,85 грн/дол., 04.05 – 7,80 грн/дол. Яким бухгалтерським записом слід відобразити в бухгалтерському обліку курсову різницю по заборгованості за нарахованими відсотками у 1 кварталі?

- а) Дт 685 Кт 744 5 грн;
- б) Дт 684 Кт 714 5 грн;
- в) Дт 945 Кт 684 5 грн;
- г) Дт 947 Кт 685 5 грн;
- д) інше

6. Підприємство 25 грудня поточного року отримало кредит від банку «Альфа» на суму 50 000 євро зі строком погашення 30 квітня та кредит від банку «Бета» на суму 100 000 євро, погашення якого, відповідно до кредитного договору здійснюється частинами у такому

порядку: 30.06 – 20 000 євро, 31.12 – 30 000 євро, 31.03 – 50 000 євро.
Визначте суму довгострокових зобов'язань підприємства для складання звітності за поточний рік.

- а) 80 000 євро;
- б) 150 000 євро;
- в) 130 000 євро;
- г) 50 000 євро;
- д) інше

7. Для придбання імпортного устаткування підприємство отримало довгостроковий банківський кредит в іноземній валюті. Між датами нарахування та сплати відсотків за користування кредитом курс іноземної валюти до гривні виріс. Наведіть бухгалтерський запис, який відображає віднесення відповідної курсової різниці на фінансовий результат.

- а) Дт 794 Кт 974;
- б) Дт 714 Кт 791;
- в) Дт 744 Кт 792;
- г) Дт 974 Кт 793;
- д) інше

8. Українське підприємство 28 березня отримало короткостроковий банківський кредит на суму 100 000 дол. США для погашення заборгованості перед іноземним постачальником сировини. 28 липня кредит було повністю погашено за рахунок експортної виручки. Курс НБУ становив: 28.03 – 8,05 грн/дол., 31.03 – 7,90 грн/дол., 30.06 – 7,70 грн/дол., 28.07 – 8,02 грн/дол. Яка сума була перерахована з поточного рахунка в іноземній валюті в погашення кредиту 28 липня?

- а) 802 000 грн;
- б) 790 000 грн;
- в) 770 000 грн;
- г) 100 000 дол. США;
- д) інше

9. Підприємство 25 грудня поточного року отримало кредит від банку «Альфа» на суму 50 000 євро зі строком погашення 30 квітня та кредит від банку «Бета» на суму 100 000 євро, погашення якого, відповідно до кредитного договору здійснюється частинами у такому порядку: 30.06 – 20 000 євро, 31.12 – 30 000 євро, 31.03 – 50 000 євро. Визначте суму короткострокових зобов'язань підприємства для складання звітності за поточний рік.

- а) 100 000 євро;
- б) 150 000 євро;
- в) 130 000 євро;
- г) 50 000 євро;
- д) інше

10. Українське підприємство має потребу у готівкових коштах в іноземній валюті в сумі 10 000 євро. Цю суму згоден надати у короткостроковий кредит нерезидент, проте українське підприємство не має поточного рахунка в іноземній валюті. Чи дозволяється операція по отриманню готівки в іноземній валюті від нерезидента згідно чинного законодавства України?

- а) так,
- б) так, якщо нерезидент має ліцензію на проведення готівкових розрахунків;
- в) так, якщо українське підприємство отримає спеціальний дозвіл ДПАУ;
- г) ні.

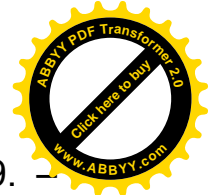
Рекомендована література

Основна

1. Закон України про “Бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996 // Все про бухгалтерський облік. – 2000. – № 86. С. 3 – 6.
2. Лабунська С. В. Облік операцій в іноземній валюті. Конспект лекцій / С. В. Лабунська, О. В. Прокопішина. - Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. - 92 с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №9,11,16, 21. // ЛІГАБізнесІнформ.
4. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Голос України № 229-230 від 04.12.2010 р.
5. Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник / Єрмаченко В. Є., Лабунська С. В., Малярєвська О. Г., Малярєвський Ю.Д., Чечетова Н. Ф., Прокопішина О. В. – Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2010. – 480 с.

Додаткова

6. Бровкова Е.Г. Внешнеэкономическая деятельность / Е . Г. Бровкова, И. П. Продиус – К.: Сирин. – 2000. – 448 с.
7. Валютні операції: порядок здійснення та облік / Ред. Я. Кавторєва. - Харьков: Фактор. - 2009. - 320 с.
8. Войтенко Т. Все о ВЭД . - Харьков: Фактор. - 2010. - 548 с.
9. Внешнеэкономическая деятельность: Учебник / Под ред. Б. М. Смитиенко, В. К. Поспеловой – М.: Академия, 2002. – 304 с.
10. Костюк Е. Импорт товаров: особенности налогообложения // налоги и бухгалтерский учет.- 2005.- № 66. – С. 18-24.
11. Новіков С. ЗЕД: облік за Податковим кодексом. - Харків: Фактор. - 2011. -272 с.
12. Облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Ю.А. Кульмінський, В.Г. Козан, Л.І. Лук'яненко; / За ред. Ю.А. Кульмінського. – К.: КНЕУ, 2001. – 180 с.
13. Пузанова Е. П. Внешнеэкономическая деятельность торгово-посреднического предприятия / Е. П. Пузанова, О. В. Бодягин – М.: Приор. – 1997. – 304 с.

14. Трусов О., Рудяк Ю. Довідник ЗЕДівця. – Х.: Фактор, 2009. – 704 с.

15. Управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності підприємства: обліково-аналітичні аспекти. Монографія / Ю. Д. Малярєвський, С. В. Лабунська, О. В. Прокопішина. - Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. - 160 с.

16. Філатов С. Зовнішньоекономічна діяльність: організація та документальне оформлення / С. Філатов, Л. Солошенко – Харків: Фактор, 2002. – 184 с.